БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№117 (5009) | 1946 оной июниин 9, Воскресенье | сэн 20 мүнгэн

Хори, Хэжэнгэ, яруунынхидһаа жэшээ абагты!

Шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэл—1946 оной хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдэй түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын, малажалые хүгжүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Хориин, Хэжэнгын, Яруунын аймагуудай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд ба трактористнууд таряан ба малажалай талаар яһала һайн амжалтануудые туйлаба. Дурсагдагша аймагуудай олонхи колхозууд ороohото культурануудай тарилгые агротехническэ эрхим болзорнуудта һайн шанартайгаар үнгэргөөд, пар хахалжа байха юм. Мүн адуу малай үбэлжэлгые эдэ аймагуудай түрүү колхозууд нёдондонойхиһоо эмхитэйгээр үнгэргэһэн, малажалдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха талаар горьтойхон хүдэлмэри хэһэн ба хэжэшье байна. Манай газетын мүнөөдэрэй номерто толилогдоһон, эдэ аймагуудай хоорондохи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд энээнииие элеэр харуулжа үгэнэ.

Хори, Хэжэнгэ, Яруунын аймагуудай иимэ амжалтануудые туйлаһан ябадал хадаа имагтал тэндэхи партийна, советскэ, газартаряалангай органууд болбол колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дундахи социалистическэ мүрысөөе бодотоор хүтэлбэрилэн, тэдэнэй бүхы хүсые дээрэхи зорилгонуудые саг соонь шиидхэхэ ябадалда элсүүлжэ шадаһанайнь аша бэ мүн. Эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол өөһэд хоорондоо договор баталһан дары хаа-хаанагүй бүхы колхоз, МТС, бригада, фермэнүүдэй дундахи мүрысөөе улам эршэдхэжэ, хүн бүхэниие энэ шухала хэмжээ-ябуулгатай танилсуулһан байгаа. Мүрысэһэн эдэ аймагуудай колхоз, МТС-үүд абаһан уялгануудаа тэрэ дороо үнэн хэрэгээрээ бэелүүлжэ эхилбэ. Жэшээлхэдэ, Хориин аймагай колхоз МТС-үүд энэ жэлдэ яһала һайн жэшээнүүдые харуулжа, мүрысэһэн аймагууд соогоо илаа. Энэ аймаг 1946 оной июниин 1-эй мэдээгээр ороohото культурануудай тарилгын түсэбые 100,4 процент дүүргэһэн, пар хахалха даалгабаря үлүү гаргаһан, комбайн заһабарилгые Хэжэнгэ, Яруунын аймагуудһаа эмхитэйгээр үнгэргэжэ, мүн малай ороонай камаание һураггүй һайнаар ябуулжа байха юм.

Тус аймагай түрүү колхоз, бригаданууд үйлэдбэриин бүтээсые ниидэргүй дээшэлүүлээ. Жэшээлхэдэ, коммунист нүхэр Г. Аюшиев гэгшын хүтэлбэрилдэг Хориин МТС-эй тракторна бригада жэлэйнгээ түсэб 7 процент дүүргэһэн, хабарай полевой хүдэлмэриие хамагһаа түрүүн эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Энэ бригада 1.100 килограмм горючи ба түрхихэ тоһо гэробилаа. Бригадын бүхы трактористнууд, тэрэнэй тоодо ахадүү, Капоовууд саг үргэлжэ халаанайнаа даалгабаринуудые эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэдэг байна. Мүнөө тус бригада МТС-эй дирекци, партийна организаци ба мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой правлени болон партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барижа ябана.

Аймагай 40 гаран малшад республикын эрхим малшан гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ кандидат болгогдоо. Тэрэшэлэн хориинхид колхозой центрнүүдые культурна болбосон болгохо талаар яһала ехэ юумэ хэжэ байна.

Гурбан аймагуудай мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн Хэжэнгын аймаг июниин 1-эй мэдээгээр бүхы яровой тарилгын түсэбые 91 процент, ороohото культурануудай түсэбые 96,5 процент дүүргэһэн байха юм. Энэ аймагай хоёр МТС-үүд нёдондонойхиһоо үлэмжэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Хэжэнгын МТС тракторнуудай хойноһоо техническэ харууһа һайнаар хэжэ, бүхы тракторнуудаа таһалгаряагүйгөөр түхэреэн сүүдхэ соо ябуулжа байна.

Яруунын аймаг тарилгые дүүргэһэн болобошье, баталһан договоройгоо бусад пунктнуудые хангалтагүйгөөр дүүргэһэн хадаа һүүлшын һуури эзэлээ.

Юрэнхыдөө өөһэд хоорондоо мүрысэһэн гурбан аймагууд илангаяа хабарай тарилгаар һайн дүнгүүдые харуулһаншье һаа, үшөө дутуунуудтай байна. Түбхын түрүүндэ, эдэ аймагуудай партийна, советскэ органууд социалистическэ мүрысөөндэ бүхы колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдые хабаадуулжа, хүдөө ажалай урда табигдаһан гол зорилгонуудые тэдэнэртэ гүнзэгыгөөр ойлгуулжа шадаагүй байха юм. Тиимэһээ мүрысөөн хадаа эдэ аймагуудай ниитын хэрэг үшөөл болоогүй байха юм. Юундэб гэхэдэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Тиихэлээр эдэ аймагуудай хүдэлмэриин зарим шухала участогууд гээгдэжэ ябана. Хартаабха, овощной, техническэ, тэжээлэй культурануудые тариха ябадал бүри хожомдожо байха юм. Яруунын, Хэжэнгын аймагууд пар хахалалгые болошогүйгөөр унжагайруулна. Мүн комбайн заһабарилга эдэ гурбан аймагуудта хангалтагүй. Үдын Эгэтын МТС-үүд нёдондонойхиһоо муугаар хүдэлмэрилжэ, тракторнуудай дэмы байха ябадал гаргана.

Хориин, Хэжэнгын, Яруунын аймагууд юрэнхыдөө адуу малай тоо толгойе ургуулһан, түлнүүдые гарза багатайгаар ондо оруулһан байбашье, зарим колхозуудынь олохон толгой мал хорооһон, тэрэнэй тоодо доторой хэрэгсэлдэ ехээр гаргашалһан, энэ жэлэй түлһөө үхүүлһэн байха юм. Энэ хадаа зарим колхозуудай адуу малай тоо толгойе байгша оной январиин нэгэнһээ үсөөн болгохо ябадалда хүргэбэ.

Илангаяа Яруунын, Хэжэнгын аймагууд культурна болбосон барилга тухай анхаралаа багаар табина.

Эдэ аймагуудай партийна, советскэ, газартаряалангай органуудай шухала зорилго хадаа мүрысөөе хүтэлбэрилхэ дутуунуудаа богонихон саг соо усадхажа, бүхы колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдые хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдые, тэрэшэлэн малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадалда элсүүлхэ, түбхын түрүүндэ, партийна эхин организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ, хүн бүхэнэй абаһан уялгаяа дүүргэхэ ябадалдань туһалха хэрэг болоно. Тиихэдээ эдэ аймагууд бүхы яровой тарилгын түсэбые июниин 10-да сүм дүүргэхэ, тарилгын хойноһоо эрхим харууһа хэхэ, сэбэр пар хахалха, ургаса, хуряалга ба хүдөө ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха бэлэдхэлые энэ гэһээр шиидхэхэ, малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ мэтэнүүдые түрүүшын ээлжээндэ оруулха байна.

Республикын бүхы аймагуудай партийна, советскэ, газартаряалангай органууд Хориин, Хэжэнгын, Яруунын аймагуудһаа жэшээ абажа, социалистическэ мүрысөөнэй договор баталан, өөһэд хоорондоо мүрысэхэ, тэрэнэй дүнгые саг соонь гаргажа, колхозно таряашад, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй эдибхиие улам дээшэлүүлэн, Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбые һайнаар бэелүүлхэ ябадал хангаха уялгатай.

Москва, Кремль

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Бидэнэр, Улан-Удэ городой ажаүйлэдбэри ба транспортын стахановецуудай зүблөөндэ хабаадагшад болбол манай агууехэ илалтануудые эмхидхэгшэ, шэнэ табанжэлые зохеогшо ба зоригжуулагша — Танда хизаарлашагүй инаг дуратай ба үнэн сэхэ байһанаа мэдүүлнэбди.

Танай сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро немецко-фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэжэ хэһэн Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда түүхэтэ илалта туйлагдаа һэн. Тэрэ болбол советскэ арад зондо бүмбэрсэг дэлхэйн алдар солоо асаржа, манай Эсэгэ ороной уласхоорондын авторитет хүндые айхабтар дээрэ үргэбэ. Тэрэ илалта болбол ажахые социалистическэ системын ёһоор эрхилхэ гээшэ капиталистическэ системэһээ һураггүй һайн байһаниие харуулжа, советскэ олониитын ба гүрэнэй байгуулалтын бүхэ голтой байһаниие үшөө дахин гэршэлһэн байгаа.

Бидэнэр мүнөө энхэ амгалан сагай ажалда оробобди. Дайнай һүүлэй табанжэлэй тон ехэ шэнэ түсэбүүд советскэ арадай үмэнэ табигдаба. Тэрэ болбол социалистическэ Эхэ ороной хүсэн шадалые улам саашадань бүхэжүүлхэ ба бадаруулхын түлөө тэмсэлэй программа мүн болоно. Иимэ ехэ хүгжэлтэ болохо юм гэжэ мэдэһэн ябадал ажалай шэн габьяа харуулхаар бидэнэй сэжэ зүрхые зоригжуулна. Эгээл иимэһээ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлхэ тухай уряа, советскэ хүнүүдэй дайшалхы уряа хизаарһаа хизаар хүртэр зэдэлнэ.

Түрүүшүүлэй тэрэ уряалые Бурят-Монгол республикын Улан-Удэ городой предприятинуудай коллективүүд халуунаар дэмжэбэ. Шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ябадал манай ороной предприяти бүхэнэй ажахынгаа түсэбүүдые һараһаа һарада, кварталһаа кварталда, жэлһээ жэлдэ дүүргэжэ байхые эринэ гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Энэ болбол ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, продукциин өөрынь үные химдаруулхын, үйлэдбэриин техникэ ба культурын саашанхи ургалтын түлөө, арад зоной материальна тэнюун байдалые дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөе улам үргэнөөр дэлгэрүүлхыемнай эрижэ байна.

Шэнэ табанжэлэй түсэбөөр зоригжоһон манай городой предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болбол үргэн ниитын социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлжэ, байгша оной табан һарын программые үлүүлэн дүүргэбэ. Гүрэнэй Оборонын Комитедэй тугые ходоодоо хадагалхаар абаһан мяханай-консервын комбинат табан һарынгаа түсэбые 129 процент дүүргэбэ. Паровозо-бүтээлгын завод табан һарынгаа түсэбые 112 процент дүүргэжэ, транспортна машина-байгуулгын предприятинуудай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Улан-Удын паровозно депо болбол Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй апрель һарын дүнгөөр хоердохи һуури эзэлһэн байна. Мүн тэрэшэлэн нютагай ажаүйлэдбэриин ба промкооперациин предприятинууд түсэбөө 110 процент дүүргэжэ, ажал хүдэлмэрээ һайжаруулба.

Шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябаһан стахановецууд гэхэдэ: нэгэ халаан соо 20 нормо үгэжэ ябадаг Анохин, арба ба үшөө ехэшье нормонуудые үгэжэ байдаг Баженов, Палохин, халаан соогоо саг үргэлжэ хоер, гурба ба табан нормонуудые дүүргэжэ ябадаг Савкин, Беломоева, Попов, Рожков ба бусад олон хүнүүд болоно. Хамтадаа манай городой 20 мянга гаран ажалшад социалистическэ мүрысөөндэ хабаадажа ябана.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Шэнэ табанжэлые дүүргэхын тула хэды ехэ зохеохы ажал хэхэ хэрэгтэйб гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Табанжэлэй түсэбые бэелүүлхэ хэрэг советскэ хүн бүхэнһөө, тэрэнэй шэн габьяата ажалһаа дулдыдаха юм гэжэ ойлгоод, бүхы хүндэ бэрхэшээлнүүдые дабажа гарахаар эрид шиидэнги байнабди.

„1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие" дүүргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулхадаа, шэнэ Сталинска табанжэлэй **түрүүшын жэлэй—1946 оной ажахын түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ** гэһэн уялга абанабди.

Ленин—Сталинай партяар хүтэлбэрилэгдэжэ ябаһан бүхы советскэ арад зонтой хамта Улан-Удэ городой ажалшад болбол өөрынгөө гүрэнэй экономическа ба сэрэгэй хүсэн шадалые эсэшэ сусашагүйгөөр бүхэжүүлжэ байха, Эхэ оронойнгоо улам саашадаа һалбаран бадархын түлөө, манай орон дотор коммунизмын хүсэд дүүрэн илахын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байха.

Үни удаан бэе мэндэ һуухыетнай хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда хүсэнэбди!

Инаг хайрата Эхэ оронойнгоо болон арад зонойнгоо аша туһада амгалан һайн ажаһуужа байгыт!

СССР-эй арадуудай ахадүүгэй хани холбоо ба эбдэршэгүй эб найрамдал мандаха болтогой!

Манай агууехэ Эхэ орон—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) парти мандаха болтогой!

Советскэ арад зоной вождь—агууехэ Сталин мандаха болтогой!

1946 оной ажахын түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэбди

Улан-Удэ городой ажаүйлэдбэриин ба транспортын предприятинуудай стахановецуудай зүблөөнһөө

Июниин 6-ай үдэшэ Улан-Удын городской театр соо город шадарай бүхы предприятинуудай, заводуудай ба эмхизургаануудай стахановецуудай зүблөөн болобо.

Энэ зүблөөе ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр Браудэ нээһэн байна. Зүблөөнэй президиумдэ ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Кудрявцев, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Цыденова, Мяха-консервын комбинадай эрхим стахановка нүхэр Цыремпилова, гүрэнэй заводой эрхим стахановец нүхэр Анохин, „Металлширпотреб" заводой стахановец нүхэр Мороз, Зүүн Сибириин суута машинист нүхэр Кочуров, ВКП(б)-гэй горкомой секретарь нүхэр Цыремпилон ба бусад һунгагдаһан байна.

Зүблөөндэ хабаадагша нүхэр Кислицинэй дурадхалаар зүблөөнэй хүндэлэлэй президиумдэ арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй Политбюрогой члэнүүд һунгагдаба.

Энээнэй һүүлээр Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр Браудэ гэгшэ зүблөөндэ хабаадагшадта СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй член, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой член ба советскэ арадай инаг эсэгэ Михаил Иванович Калининай наһа бараһан тухай соносхохо зуураа, Михаил Иванович Калининай дурасхаалые мүнхэжүүлэн тэмдэглэхын түлөө хүл дээрээ жагсан ёһолхые дурадхаһан байна. Суглараагшад болбол Михаил Иванович Калининай дурасхаалые хүл дээрээ жагсан тэмдэглэбэ.

Удаалуулан шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүбшэлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлхэ тухай ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Кудрявцевай элидхэлые шагнаһан байна. Нүхэр Кудрявцев болбол өөрынгөө элидхэл соо социалистическэ мүрысөөнэй ба стахановска хүдэлөөнэй гайхамшагта ехэ удхашанарые тодорхойгоор хэлэхэ зуураа, ажаүйлэдбэриин ба эмхизургаануудай коллективүүдэй саашанхи зорилгонуудые зааба.

Элидхэлые шагнаһанайгаа һүүлээр, зүблөөндэ хабаадагшадай дундаһаа 10 гаран хүн үгэ хэлэһэн байна. Гүрэнэй заводой эрхим стахановец нүхэр Анохин, Улан-Удын станциин вагоно-заһабарилгын пунктын эрхим түмэршэ дархан нүхэр Смирнов, Хэлхээ-холбооной Министерствын эрхим стахановка нүхэр Пономаренко, мебельнэ фабрикын эрхим стахановка нүхэр Федотова, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Семенов, судно-заһабарилгын заводой стахановец нүхэр Игмунов ба бусад өөһэдынгөө ажалай дүй дүршэл тухай, саашанхи зорилгонууд тухайгаа ба ажал хүдэлмэри дээрэхи дутуу дунданууд тухай тодорхойгоор хэлэһэн байнад.

Украинын коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет, УССР-эй Министрнүүдэй Совет ба УССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ

Украинын коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна комитет, УССР-эй Министрнүүдэй Совет ба УССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол советскэ гүрэнэй ба бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин эгээл гайхамшагта ажал-ябуулгашадай нэгэн, Ленин ба Сталинай үнэн соратник, социалистическэ гүрэнэй гайхамшагта эмхидхэгшэ ба байгуулагша—МИХАИЛ ИВАНОВИЧ КАЛИНИНАЙ нүгшэһэн тухай үгаа ехэ уйдхар гашуудалтайгаар украинска арадта мэдээсэнэ.

Большевистскэ парти ба советскэ арадта инаг дурата МИХАИЛ ИВАНОВИЧ КАЛИНИН болбол өөрынгөө оюун мэдэрэлэй ажабайдалые ажалшан арадай һанал, хүсэлэй түлөө тэмсэлдэ үгэһэн, ленинско-сталинска үзэлые үнэн сэхээр үндэр дээрэ барижа ябаһан, Ленин—Сталинай агууехэ һургаалай арюун нангин байхын түлөө хэлбэришэгүй сэхээр тэмсэгшэнь байгаа.

Коммунистическэ парти ба СССР-эй бүхы арадууд болбол МИХАИЛ ИВАНОВИЧ КАЛИНИНИЕ тэрэнэй бата сэхэ, эгээл простой ба үнэн сэдьхэлтэ байһанайнь түлөө, тэрэнэй большевистскэ сэсэн мэргэн байһанайнь түлөө, социалистическэ байгуулалтые бэхижүүлхын түлөө, манай советскэ олонациональна гүрэнэй хүсэн шадалые бүхэжүүлхын түлөө өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые үгэжэ байһанайнь түлөө инаглан дурладаг байгаа.

МИХАИЛ ИВАНОВИЧ КАЛИНИН болбол советскэ гүрэнэй Верховно органой хүтэлбэрилэгшын тушаалда 27 жэл байхадаа, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзые бэхижүүлхын түлөө ами бэеэ хайрлангүйгөөр хүдэлмэрилдэг байба. МИХАИЛ ИВАНОВИЧ хадаа түрэл большевистскэ парти ба советскэ Эхэ ороноо үндэр дээрэ сэгнэжэ ба дурлажа байхын айхабтар ехэ жэшээнь байгаа.

Украинска арад болбол хүндэтэ МИХАИЛ ИВАНОВИЧ КАЛИНИН тухай—Украинын агууехэ хани нүхэр, СССР-эй бүхы арадуудай хэлбэришэгүй нэгэдэл ба хани барисаагай түлөө сусаршагүй тэмсэгшэ тухай хэзээдэшье мартахагүй. Украинска арад хадаа гражданска дайнай жэлнүүдтэ Украинада советскэ засаг байгуулхада нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро туһалһан МИХАИЛ ИВАНОВИЧЫН гайхамшагта үүргэ тухай хододоол һанажа байхал.

МИХАИЛ ИВАНОВИЧ КАЛИНИНАЙ гэрэлтэ дурасхаал хадаа советскэ Украинын ажалшадай сэжэ зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө хадагалагдан байха ба манай агууехэ Эхэ ороной улам саашаа һалбаран мандахын түлөө, манай орондо коммунизмын илахын түлөө тэмсэлдэ тэдэниие уряалан байхал.

Украинын большевигүүд ба бүхы ажалшад болбол Советскэ Союзай бүхы арадуудтай хамта, большевистскэ парти ба советскэ арадай гайхамшагта хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн нүхэр МИХАИЛ ИВАНОВИЧ КАЛИНИНАЙ гэрэлтэ дурасхаалай үмэнэ толгойгоо буулган байна.

УКРАИНЫН КП(б)-гэй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ, УКРАИНСКА ССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ, УССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ.

СССР-эй Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Генеральна секретарьта, Генералиссимус Сталинда

Французска коммунистическэ партиин центральна комитет ба бүхы французска коммунистнүүдэй зүгһөө бидэнэр Михаил КАЛИНИНАЙ наһа бараһан тушаа үнэн зүрхэнэйнгөө уйдхар эмгэнил Танда хүргэнэбди. Энэ ушар болбол танай алдарта парти ба Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай арадуудые иимэ хүндэ гашуудалда оруулһан байна. Хододоо тантай сугтаа, Танай хүтэлбэри доро советскэ гүрэниие бэхижүүлхэ ба мандуулан бадаруулхын түлөө тэмсэжэ ябаһан ба Ленинэй үнэн соратник Михаил КАЛИНИНАЙ мүнхэ дурасхаалые бидэнэр хүндэлжэ байнабди. Өөрынгөө бүхы наһые ажалшан арадай хэрэг ба арадуудай ахадүүгэй хани холбоое хамгаалха хэрэгтэ зорюулһан нүхэр КАЛИНИНАЙ наһа баралгые бүхы дэлхэй дээрэ социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы хүнүүд уйдхар гашуудалтайгаар хүлеэһэн байна. Бүхы французска арад болбол Танай хүтэлбэри доро фашизмые дайн байлдаагаар бута сохиһон ба манай орониие сүлөөлһэн ябадалда хэды ехэ хүсэтэй туһаламжа үзүүлһэн манай союзник болохо Советскэ Союзай уйдхар гашуудалые хубаалдажа байна.

Французска Коммунистическа Партиин Генеральна секретарь.
МОРИС ТОРЕЗ.

ССР Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовто

Советскэ гүрэнэй алдарта ехэ ударидагшадай нэгэн, Ленин ба Сталинай үнэн соратник, хүндэ ехэтэ М. И. КАЛИНИНАЙ наһа бараһантай холболдуулан Монголой Арадай Республикын правительствын ба арадай зүгһөө Танда, мүн Танай нюур дээрэ бүхы советскэ арадта гүнзэгы ехэ эмгэнил хүргэнэб.

25 жэлһээ үлүү советскэ гүрэнэй толгойлогшо ябахадаа М. И. КАЛИНИН болбол советскэ ба монгол арадуудай хоорондын ахадүүгэй хани холбоое хододоо бэхижүүлжэ байһан ба энхэ амгалан байдалай, арадуудай аюулгүйн байдалай политикые хэлбэришэгүйгөөр ябуулжа байһан байгаа.

Монгол арад болбол өөрынгөө зүрхэнэй инаг хани М. И. КАЛИНИН тухай гэгээн дурасхаалыень өөрынгөө зүрхэ сэдьхэл дотор мүнхэдөө хадагалжа ябаха.

М. И. Калинин наһа бараһан болобошье, өөрынгөө гайхамшаг һайхан наһанай ябадалые зорюулһан тэрээнэй алдарта хэрэг хойто хэдэн олон зуун жэлнүүд соо мүнхэдөө амиды ябахал.

СССР-тэ МНР-эй хэрэгүүдэй сааг зуурын этигэмжэтэн
ИДАМЖАБ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ г-н Н. Швернигтэ

СССР-эй Верховно Соведэй үни удаанай Түрүүлэгшэ, гайхамшагта хүн, талантта ба габьяата гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ, СССР-эй арадуудай халуун инаглалта М. И. Калининай наһа бараһантай дашарамдуулан Народово Крайовой Радын Президиум, Правительство ба Польско сэрэгүүдэй үмэнэһөө гүнзэгы гашуудалые тогтоон абахые гуйнабди.

Советскэ Союзай арадуудтай гүнзэгы ехэ эб найрамдалай һаналаар холбоотой байһан польско арад болбол энэ ехэ хүндэ хохидол тушаа гашуудалые тэдэнэртэй хубаан абалсана.

Народово Крайовой Радын Президент Б. БЕРУТ.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. ОСУБКА-МОРАВСКИЙ.

Польско Сэрэгэй маршал М. РОЛЯ-ЖИМЕРСКИЙ.

Үндэр ургасын түлөө мүрысөөн

Республикын колхозуудаар хабарай тарилга ба пар хахалалгын ябаса тухай

БМАССР эй Газартаряалангай Министерствын мэдээн

1946 оной июниин 5.

Аймагууд	Яровой бүхы тарилгын түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	Пар хахалалга (процентээр)
Закаменай	95.7	8,0
Хэжэнгын	93.8	13,5
Яруунын	91,4	11,2
Хориин	84,6	27,2
Тарбагатайн	83,2	7,3
Зэдын	82,5	4,2
Сэлэнгын	81,0	25·1
Иволгын	80,9	19.8
Зэиграйн	80.2	7.4
Горини	77,3	6.4
Мухаршэбэрэй	75.6	1,6
Түнхэнэй	75 5	6,7
Кабанскын	73.5	6.0
Кяхтын	73,3	15.9
Курумканай	71.1	26.9
Баргажанай	70.8	6.5
Бичурын	70,1	4,7
Байкало-Кударын	69.8	5.7
Прибайкальска	69.4	2.4
Кударын	67.6	1,7
Хамта	77,7	9,5

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Социалистическэ мүрысөөн ба коммунистнуудай түрүү үүргэ

* * *

Д. ЖАЛСАБОН,
ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой секретарь.

Колхозуул, предприятинууд болон эмхи-зургаанuудай ажахын-политическэ зорилгонуудые дүүргэхэ ябадалда коммунистнууд нүлөөлдэг байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ партийна хүнүүлые ажахын һалбаринуудта зүбөөр хубаарилан табиха ба тэдэнэрэй түрүү үүргые улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэй байна.

Энээн тухай мартангүйгөөр, манай эхин партийна организацинууд худэлмэриин шиидхэхы газарнуудаар коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табиха тухай асуудалые шухалашалан хэлсэдэг юм. Ингэжэ табиһанай эсэстэ манай аймаг соо малажал дээрэ 53 коммунистнууд ба таряан ажал дээрэ 84 коммунистнууд табигданхай байна. Даалгагдаһан хэрэгэйнгээ түлөө харюусалгатайгаар хандаха гэжэ тэдэнэрэй хүн бүхэнһөөнь эридэнэ. Коммунист хүндэ тиимэ эрилтэ табяад байхада, тэдэнэр колхозой ажалда хандаха ябадалаа эридээр һайжаруулжа, арад зоной дунда түрүү үүргэ дүүргэдэг байһан нэрээргээ харюулхын түлөө оролдодог болонхой.

Коммунистнуудай түрүү үүргэ тухай, эхин партийна организацинин урда табигдаһан зорилгые һайнаар дүүргэжэ байһан тухай Гильбэрын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи парторганизаци харуулна. Энэ организацида 16 коммунистнууд бии. Тэдэнэрэй 7-ниинь таряан ажал дээрэ ба 6-ниинь малажал дээрэ худэлмэрилжэ байдаг. Коммунист Белоконев гэгшэ сеялщигээр худэлмэрилхэ зуураа нормоео 110—115 процент дүүргэнэ ба газар хахалхадаа 0,60 гектарай орондо 0,75—0,80 га дүүргэдэг байгаа. Коммунист Бальжи Нимаев гэгшэ хабарай тарилга дээрэ хүдэлмэрилхэдөө тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые үдэр бүри 120—125 процент дүүргэдэг байгаа.

Малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг, ВКП(б)-гэй членэй кандидат Д. Шойсоронова гэгшэ энэ жэлдэ 38 үнеэнһээ 38 тугал абаад бултыень тэнжээжэ байна. ВКП(б)-гэй членэй кандидат Лубсан Галсанова гэгшэ 1946 ондо 11 тугал хүлеэн абаад, һү һааха түсэбынь 120—125 процент болоно.

Ажалые зүбөөр эмхидхэһэнэй, мүрысөөе партийна организациин шадамар бэрхээр хүтэлбэрилһэнэй эсэстэ тус колхоз (түрүүлэгшэнь коммунист Д. Дамбаев, эхин парорганизациинь секретарь Д.Ганжуров) аймаг соогоо эгээн түрүүлэн орооһото тарилгые дүүргэжэ 833 гектарта тариба. Энэ колхоздо аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг олгогдоо. Майн 20-до энэдэ 214 гектар пар хахалагдаһан байгаа. Тэрэшэлэн сабшалангые һайжаруулха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ гэбэл: сабшалангай газар дээрэ 8000 гарэн тэргэ наг шэбхэ гаргагдаһан, 1200 гектар уһалагдаһан, 12 километртэ канаванууд заһабарилагдаһан байна. Канавын эхиндэ ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ, тэндэ 25 кубометр шулуун, 67 кубометр модон материалнууд гэхэ мэтэ табигдаһан байна.

16 километрын газарта поскотино баригдажа, 12 мянган һургааг болон 9 мянган һадхаг хэрэглэгдэһэн юм. Энэ колхоз соо 35 киловатт хүсэтэй гидроэлектростанциин барилга хэгдэжэ захалаа. Электростанцинь энэ оной августын 1 болтор ашаглалгада үгтэхэ юм. Колхоз дотор арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа хоёр үдэр соо 50 мянган түхэригтэ захигдаад, мүнгэниинь гар дээрэ хүсэд оруулагдаһан байгаа.

1945 ондо малажалые хүгжөөлгын түсэб бүхы түрэлөөр үлүүлэн дүүргэгдэһэн байгаа гэбэл: хонидоор—122 процент ба эбэртэ томо малаар 125 процент болоно. 1946 ондо 130 тугал, 15 унаган хүлеэн абтаад, нэгэшье түл үхүүлһэн ушар гэжэ байхагүй.

Колхозой бүхы коммунистнууд ажахын али бүхы участок дээрэ эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилэн жэшээ харуулна. Коммунист бүхэн үйлэдбэри дээрэ өөрынгөө түрүү үүргые үнэн хэрэгээр харюулна.

Саянтын МТС-эй залуушуулай тракторна бригада ВКП(б)-гэй член Бимба Дымбрыловэй хүтэлбэри доро ябажа хабарай тарилгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн нормоео 200—220 процент дүүргэдэг байгаа.

Энэ бригада майн 20-до түсэбэйнгөө ёһоор 760 гектар хахалха байһанаа 849 га хахалжа условно трактор бүхэнөөр 283 га хахалһан байгаа. Нүхэр Дымбрыловэй бригада 1945 оной хүдэлмэриин дүнгөөр ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Бүхэсоюзна гурбадахи шанда хүртэжэ 5 мянган түхэриг абаһан юм.

Тус бригадын эрхим трактористнууд-коммунистнууд: Р. Ц. Раднаева зөөлэн хахалалгада оруулхада 204 гектар элдүүрилжэ, Ц. Д. Жамбалова—131 га элдүүрилээ. Жэлэйнь түсэб 130 гектар байха юм.

Калининай нэрэмжэтэ ба „Осоавиахим“ колхозуудай коммунистнууд тэрэшэлэн муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, полеводческо бригадын бригадир, ВКП(б)-гэй член Е. Д. Власов гэгшэ 244 гектарта орооһото тарилга хэхэ түсэбөө дүүргээ, тиихэдэ тракторна элдүүрилгые оруулангүйгөөр, тус бригада колхоз соо нэгэдэхи һуури эзэлнэ. Колхозой правлениин ба парторганизациин дамжуулгын улаан туг абанхай. Нүхэр Власов болбол шадамар бэрхээр хүтэлбэрилһэнэй ба ажалые зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар иимэ амжалтануудые туйлаа. Колхоз дотор мори унаагай хүсэнэй дутагдалтай байһаниие хараадаа аб жа, нүхэр Власов хабарай тарилгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн 20 сарнуудые газар хахалалгада хэрэглэһэн байха юм. Залуу плугшадай хоорондо социалистическэ мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Хүдэлмэриин дүнгүүд табан хоног бүрицэ алгадгүй гаргагдажа, үйлэдбэриин, бригадна зүблөөнүүд дээрэ хэлсэгдэдэг ба түрүүшүүлынь Хүндэлэлэй доскада гаргагдадаг байха юм.

Огородно бригадын бригадир, ВКП (б)-гэй член Е. Мясникова эртын овощнуудые хүсэд тарява. Тиигэжэ колхоздоо хэрэглэгдэхэ рассадые ургуулһан байха юм. Бригада соонь овощиин үндэр ургасын звено бии болгогдонхой.

Тэрэшэлэн „Улаан Оронго“ „Мартын 8“ ба „Майн 1“ колхозуудай коммунистнууд үндэр бүтээсэнүүдые туйлана.

ВКП(б)-гэй член Г. Ринчинов гэгшэ үшөө майн 18-да түсэбэйнгөө ёһоор 100 гектарай орондо 106 га тарижа социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлһэн байна. Тракторист, ВКП(б) гэй член Б. Норбоев хабарай хахалалгын түсэбые 225 процент, плугшан, ВКП(б)-гэй член долгор Жамьянова—115 процент дүүргэһэн байна.

„Мартын 8“ колхозой коммунист А. Рангина гэгшын огородно бригада 18 гектар түсэбтэй. Тэдэнэр 15 километртэ канавануудые заһабарилжа, 5 километртэ огородой газарые хореолһон байна. Капустын үндэр ургасын звено эмхилхэгдэнхэй.

„Майн 1“ колхозой сеялщик, ВКП(б)-гэй член Ф. Москвитин гэгшэ 12 гектарай орондо үдэр бүри 14—15 гектар тарина.

Иволгын МТС-эй дэргэдэхи партийна организациин коммунистнууд тэрэшэлэн түрүүшүүл юм. Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-гэй член Улзэто Дашанимаевай хүтэлбэрилдэг бригада хабарай газар хахалалгын түсэбые үшөө майн 16-да түсэбтэ 223 гектарай орондо 312 га хахалжа, трактор бүхэнөөр түсэбэйнгөө ёһоор 90 га хахалха байһан аад 104 га элдүүрилһэн байна. Тус МТС-тэ токареор хүдэлмэрилдэг коммунист Нимбу Юндунов гэгшэ нормоео 200—220 процент дүүргэнэ.

Хүдөөдэхи партийна организацинууд болбол 1946 оной бүхы хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ ябадалые, колхоз, совхоз, район бүхэндэ ургасые ба малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ябадалые туйлаха ёһотой гэһэн зорилгые һайнаар ойлгоһон партийна организацинуудай ба коммунистнуудай түрүү үүргэ иимээр бэелүүлэгдэжэ байна.

Агитколлектив шэнэ табанжэлэй түсэбые хайшан гэжэ нэбтэрүүлнэб

(„Бурят-Монголой Үнэнэй“ тусхай корреспондентһээ)

Сталинска шэнэ табанжэлэй түсэбэй удхашанарые олониитэдэ ойлгууха ябадал мүнөө үедэ партийна-комсомольско организацинуудай шухала зорилгонуудай нэгэниинь болонө. Тиимэһээ энэ шухала ойлгууламжын хүдэлмэриие агитколлективүүд хаа-хаанагүй ябуулна. Агитколлективүүдэй хүдэлмэри тон хүндэтэй ба айхабтар ехэ аша туһатай байна.

Хэжэнгын аймагай Дунда-Куданай сомовой Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хабарай тарилгын бэлэдхэлэй хүдэлмэриин эхилхэһээ хойшо агитколлектив эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Агитколлективые хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Цыван Токтохоев юм.

Полеводческо бригаданууд, звенонууд болон малажалай фермэнүүд дээгүүр ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг бүхы агитаторнууд колхоз дотор эмхидхэгдэдэг семинарта хоёо суглардаг байна. Тус семинар дээрэ ойрын үеын зорилгонууд болон бусад элдэб асуудалнууд хэлсэгдэдэг, илангаяа Сталинска шэнэ табанжэлэй хуули тухай гүнзэгыгөөр тайлбарилга үгтэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэб тухай хууляар 5 семинар үнгэргэгдэһэн байгаа. Тэдэ семинарнуудта иимэнүүд асуудалнууд хэлсэгдэһэн байна:

а) Сталинска шэнэ табанжэлэй түсэб тухай хуули;

б) СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ Сталинска шэнэ табанжэлэй гол зорилгонууд;

в) Арадай ажаһуудалые ба гэгээрэл болбосоролые дээшэлүүлгэ—түсэбэй шухала зүйлнүүдэй нэгэниинь мүн;

г) Капитальна байгуулалтые ба ажаүйлэдбэриин ургалтые дээшэлүүлгэ;

д) Союзна республиканuудай арадай ажахые һэргээн бодхоолго.

Гадна 6 элидхэлнүүд ба лекцинүүд уншагдаһан байна. Тэдэнэй дунда: „Ленинэй туг доро, Сталинай хүтэлбэреэр шэнэ амжалтануудта хүрэе“, „Илалтын үдэр“, „Майн нэгэн“ гэхэ мэтын темэнүүд байгаа.

Хабарай тарилгын үедэ полеводческо ба тракторна бригаданууд дээгүүр 60 гаран хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна. Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ бүхы колхознигууд хабаадалсуулагдаһан байха юм. 16 дайшалхы хуудаһанууд ба ханын 3 газетэнүүд гаргагдаа. Эдэ газетэнүүд болон дайшалхы хуудаһануудта туйлаһан амжалтануудые, эрхим стахановецуудай дүй дүршэлые, социалистическэ мүрысөөнэй ябасые тунхагладаг ба элдэб дутуу дунданuудые элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха замые харуулдаг байгаа. 33 лозунгнууд бэшэгдэжэ бүхы полевой стануд дээгүүр няагдаһан байна.

Полеводческо ба тракторна бригадануудта хүндэлэлэй ба ажалай дүнгүүдые харуулдаг досканууд бии болгогдоо. Тэрэ доскада трактористнуудай, плугшадай, борнойшодой, сеялщигүүдэй болон бэшэ хүдэлмэришэдэй үдэрэй ажалай бүтээсэ харуулагдадаг, мүн 5 хоног бүхэндэ социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргагдадаг. Тэрэ дүнгэй ёһоор илагшадта дамжуулгын флажогууд барюулагдадаг байна. Бригаданууд болон колхознигуудай өөһэд хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргаһанай һүүлээр илагшадай амжалтануудые яажа туйлаһан тушаа хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг ба элирүүлэгдэһэн дутуу дунданuудые яажа усадхахын тухай зүбшөөл ба заабари үгтэдэг юм.

Колхозой агитколлективтэ колхозой правлени ба партийна болон комсомольско организацинууд тон ехэ анхаралаа табидаг, туһалдаг байха юм. Энэ хүдэлмэриин аша туһаар бүхы колхознигууд Сталинска шэнэ табанжэлэй агууехэ хүдэлмэриин гол ехэ үндэһэнүүдые ойлгоһон ба өөрынгөө урда байһан зорилгонуудые лаб мэдэхэ болоһон байна. Тиимэһээ колхозник бүхэнэй үдэрэйнгөө даалгабариие ба бригадынгаа, колхозойнгоо түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө шармайн оролдожо, амжалтануудые туйладагань хэндэшье элитэ. Хабарай тарилгын хүдэлмэриин үедэ хэдэн арбаад колхознигууд үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа, жэшээлхэдэ: Дарижап Цыренов үдэрэйнгөө даалгабариие 125—130 процент дүүргэдэг, Бадма Чимитбазаров мүн 120—130 процент дүүргэдэг, тэрэшэлэн борной шэрэдэг Цыремпил Батуев 130 процент дүүргэдэг байгаа.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз хабарай тарилгые эрхим һайнаар ябуулһанайгаа түлөө май һарын 1 дэхи хахадта ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абажа шадаһан юм. Энэ туг абалгада агитколлективэй ехэхэн хүдэлмэриин ашаг үрэ бии юм гэхэдэ ямаршье һэжэг байхагүй.

Д. ДУГАРОВ.

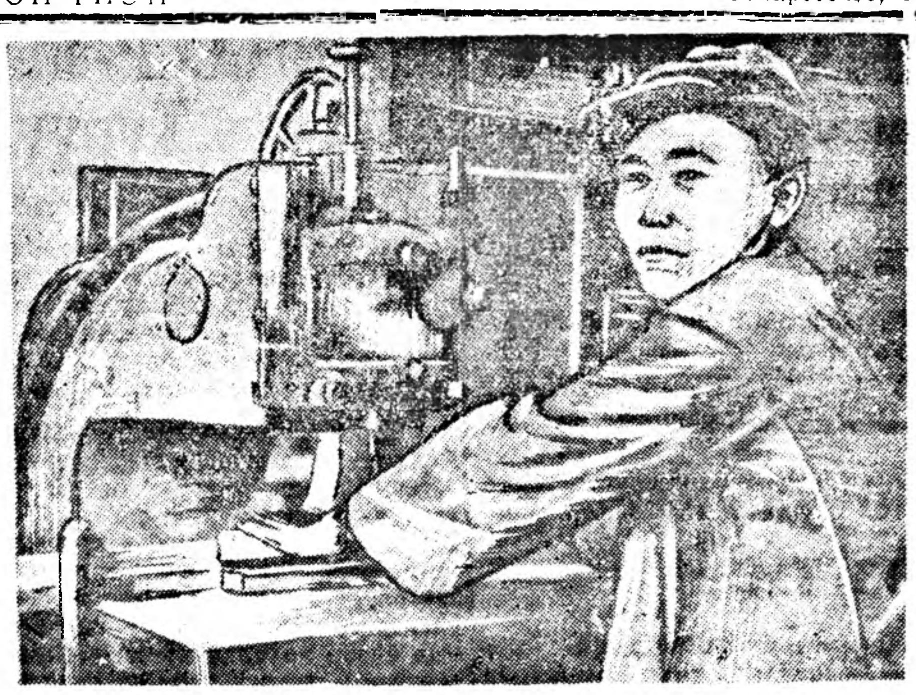

Гүрэнэй заводой стахановец нүхэр К. Жакунов үдэр бүри халаанайнгаа даалгабари 185 процент дүүргэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэр К. Жакунов.

И. Красавцевай фото.

Социалистическэ мүрысөөнэй долгиие үдэр ерэхэ бүри улам эршэмтэйгээр дэлгэрүүлэе!

ХАХАД ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭБЭ

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбөөр зоригжоһон горпромкомбинадай системэй оёдолой фабрикын коллектив (директорынь нүхэр Путилов) май соо ажалай үндэр амжалтануудые туйлаба. Тэндэ социалистическэ мүрысөөн дэлгэрһэн байха юм. Энээнэйнгээ ашаар тус коллектив хахад жэлэйнгээ түсэб зуун процент гүйсэдхэжэ, комбинат соогоо түрүү һууринуудай нэгые эзэлбэ.

Мүнөө фабрикын хүдэлмэришэд бүхэн үндэр амжалтануудые туйлахаа хүсэжэ, июниин 4-дэ болоһон хамтынгаа суглаан дээрэ энэ жэлэйнгээ түсэб сталинска конституциин һайндэр декабриин табан болтор 100 процент дүүргэхэбди гэһэн социалистическэ уялга абаад, тэрээнээ бэелүүлхын түлөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад.

Байгалай загаһашадай шэнэ амжалтанууд

Байгал дээрэ загаһа барилгын үе эхилээ. Манай республикын загаһанай ажаүйлэдбэриин предприятинууд энэ сагые тон һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Июниин 1-дэ загаһа барилгынгаа май һарын түсэбые 118,6 процент дүүргэһэн ушар хадаа энээниие хүсэдөөр гэршэлнэ гээшэ. Кударын загаһа барилгын моторно станци загаһа бариха түсэбөө 201,8 процент дүүргээ. Мүн Усть-Баргажанай консервнэ завод июниин 1-дэ жэлэйнгээ программа дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур продукци гаргажа байна. Мысовойн ба Кабанска загаһанай заводууд май һарынгаа түсэбые дүүргээгүй байһанаа, мүнөө үедэ тон үндэр дээдэ бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Хэдэн олон бригаданууд далайда загаһа барихаяа гараа. Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай нүхэр Алексеевэй бригада майн 28-да нэгэ дахин гүльмөө татахадаа 109 центнер загаһа баряа. Мүн Цивелевэй бригада июниин 2-то нэгэ татахадаа 125 центнер загаһа бариһан байна. Горячинскын загаһанай заводой Галкинай, Трифоновой ба Петровой бригаданууд май һарынгаа загаһа барилгын түсэбые нилээд үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Яруунын загаһанай заводой Байбородиной бригада, мүн Ленинэй ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай бригаданууд мүн лэ майнгаа түсэб үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Байгал дээрэ загаһа барилгын эхилһэнһээ хойшо загаһа барилгын бригаданууд ба заводуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн бүри үргэнөөр дэлгэрээ. Илангаяа түрүү бригаданууд ба заводуудта ажалай жаяг заршам үндэр дээдэ хэмжээндэ табигдаһан ба хүдэлмэринь эмхитэй зохидоор ябуулагладаг, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые тэрэ доронь бусад бригаданууд халан абадаг байха юм. Эдэ бүгэдэ халаа түсэбөө түргэнөөр дүүргэхэ ябадалые гол түлэб бүрин шиидхэхэ байна.

Зүгөөр эдэ бүхы амжалта туйлаһандаа һанаагаа амаржа болохо гү? Болохогүй. Амжалтануудые туйлаад, шэнэ уялгануудые дахин абажа, тэрэнээ дүүргэхын түлөө саашадаа тэмсэжэ ороһон бригада ба заводууд энэ хэрэгтэ тон зүбөөр хандана гээшэ. Усть-Баргажанай загаһа консервын завод жэлэйнгээ программые июниин 1-дэ дүүргээд, 1946 ондо хоёр жэлэй түсэб дүүргэхэ шэнэ уялга абаба. Энэ завод консервэ болбосоруулан гаргалгаяа үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлжэ, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаханьлабтай.

Загаһанай ажаүйлэдбэриин бүхы предприятинууд ингэжэ энэ завод шэнгеэр хүдэлмэрилхэ ёһотой. Июнь һара соо түрүү заводуудай дүй дүршэлые хэрэглэжэ, мүнөө гээгдэнги ябаһан Кабанскын ба Мысовойн загаһанай заводууд түрүүшүүлэй зэргэдэ ороход байһандань һэжэггүй.

А. ТАРСКИЙ.

Ажалай үндэр бүтээсэ туйлана

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон „Кооператор комсомолец“ гэжэ артелиин коллектив үргэн хэрэглэлэй эд бараа элбэгжүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэд. Эдэнэр болбол ажалшан арадай ба худалдаа-наймаанай эмхизургаануудай захиhaaр, элдэб хуб саһа, шухала хэрэгсэлнүүдые оёдог ба бүтээдэг байна. Тус артель болбол май һарын түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. Артелиин коллективэй дунда нэн түрүүлэн социалистическэ мүрысөөе үүсхэһэн эрхим стахановецууд ажалай жэшээтэ һайн амжалтануудые туйлаһан байна. Жэшээлхэдэ, оёдолой цехын эсхэгшэнэр О. Доржиева, М. Санжиева гэгшэд май һара соо ажалай бүтээсые 320 процент хүртэр дээшэлүүлэн, социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Мүн оёдолой цехын коллективтэй мүрысэһэн арһа элдэгшэдэй ба моридой тоног оёдог цехын коллективэй хүдэлмэришэд ажалай бүтээсые үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлжэ байна.

Мүнөө энэ артелиин бүхы членүүд хадаа шэнэ табанжэлэй түрүүшүүлэй Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ хамаг хүсэеэ элсүүлэн оролдохо уялгатай.

Ц. ЦЫДЫПОВ.

Даалгабаряа дүүргэбэ

«Заготживсырьегой» республиканска конторо ангай арһа бэлэдхэлгээр хоердохи кварталайнгаа даалгабари июниин нэгэнэй мэдээгээр 118 процент дүүргэһэн байна.

Иволгын аймагай „Заготконторо“ (директорынь нүхэр Мордеев) энэ шухала хэмжээ-ябуулгые хэрэг дээрэнь һайнаар бэелүүлжэ шадаа. Тус конторо май һарынгаа даалгабари 455 процент дүүргэжэ, гүрэндөө ангай арһа элбэг дэлбэгээр оруулба. Үнгэрэгшэ һарануудай туршада иигэжэ хүдэлмэрилһэнэйнгөө ашаар, дээрэ дурсагдаһан конторо хоёрдохи кварталайнгаа даалгабари уридшалан дүүргэжэ шадаа.

Мүн Курумканай ба Кударын „Заготконторнууд“ хүдэлмэреэ муу бэшээр эмхидхэжэ баһа тиимэнүүд амжалтануудые түйлаһан байна.

Ондатрын ажахынуудай хоорондохи мүрысөөндэ Байкало-Кударын аймагай конторо (директорынь нүхэр Мурашев) илаба. Тус конторо болбол энэ жэлэй хоёрдохи кварталайнгаа даалгабари 187 процент дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн Баргажанай аймагай ондатрын ажахын конторо хоёрдохи кварталайнгаа даалгабари уридшалан дүүргээ.

Мүнөө эдэ түрүү конторонууд зумбраа алаха хэрэгые үргэнөөр ябуулжа захалаа.

ТАСС-эй буруушаалга

Албанида ба Югославида советскэ сэрэгүүдэй томонууд контингентнүүд ерэжэ, грекскэ хилэ шадар зогсожо байна гэһэн анатолийска агентствын тусхай афинска корреспондентын мэдээсэлые Анкарагай радио һая дамжуулба.

ТАСС болбол энэ мэдээсэлэй дууһан хуурмаг байһан тухай ба тус агентствээр хардалгын зорилготойгоор тараагдаһан тухай мэдүүлхээр түлөөлэгдэһэн байна.

Республикын полинууд дээгүүр

ТЕХНИЧЕСКЭ КУЛЬТУРАНУУДАЙ ТАРИЛГА

Баргажан. (Телефоноор абтаба). Үлюнска сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Ринчино, партийно организациинь секретарь нүхэр Шолоев) аймаг соогоо эгээл түрүүлэн тарилгаа дүүргэбэ,

Тус колхоз июниин нэгэнэй үдэр орооһото культурануудай тарилгын түсэб сум дүүргэжэ, ВКП(б)-гэй айкомой ба аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан туг хоёрдохёо барижа үлэбэ.

Нүхэр Р. Эрдынеевэй бригада тарилгада ороһонһоо хойшо ажалаа зүбөөр эмхидхэһэн, колхознигуудай дунда жаяг заршам шангаар табиһан ба социалистическэ мүрысөөе эрхимээр эмхидхэһэн байха юм. Тиимэһээ энэ бригадын членүүдэй ажалай бүтээсэ бусад бригадануудай дунда илангаяа шалгарна.

Бригадын түрүү стахановецууд плугшад С. Очиров, М. Гармаева, Ш. Дугаров гэгшэд сараар 0,60 гектарай орондо 0,95 гектар хахална.

Мүн борнойшод нүхэд Тараскина, Ринчинова, Дмитриева гэгшэд үдэр бүри үйлэдбэриин даалгабарита нормые 120—150 процент хүртэр дүүргэжэ, ажалай эрхим жэшээ харуулна. Сеялкэшэд нүхэд Ахапаев, Раднаева гэгшэд мүн муу бэшээр хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид орооһото культурануудай тарилгые амжалтатайгаар дүүргээд, тэжээлэй ба бусад техническэ культурануудай тарилгые хурдан түргэнөөр хэжэ байна.

М. АРЬЯЕВА

Трактористнуудай амжалта

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Сталинска табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө Хэжэнгын МТС-эй бүхы трактористнууд социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсоһон байгаа.

Июниин нэгэнэй мэдээгээр энэ МТС хабарай тракторна хүдэлмэриин түсэб 142 процент дүүргэхэ зуураа, 2.000 килограмм горючи арбилһан байна.

Советскэ сельсоведэй „Заветы Ильича“ колхозой поли дээрэ тарилгада ябаһан нүхэр Г. Матвеевэй бригада хабарай тракторна хүдэлмэриин түсэбые 100 процент дүүргэжэ, абаһан уялгаа дүүргэбэ.

„Майн 1“ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг нүхэр К. Матвеевэй тракторна бригадынхид жэлэй тракторна хүдэлмэриин түсэб 88 процент, хабарай тракторна хүдэлмэриин түсэб 192 процент дүүргээ. Мүнөө тэдэнэр 80 гектар сэбэр пар хахалаад байна.

Мүн тэрэшэлэн нүхэр. Г. Цыренжаповай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада тарилгын түсэб 158 процент дүүргэхэ зуураа 159 килограмм горючи арбилаа. Энэ бригадын членүүд дүрбэдэхи табанжэлэй түсэб тухай хуулитай гүнзэгыгөөр танилсажа, тэрээн соо хараалагдаһан гол зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө үнэн зүрхэнһөө тэмсэжэ байна.

Б. Базарон

Үбһэхуряалгада һайнаар бэлэдхэнэ

Сэлэнгын аймагай Жаргалантын сомоной Тельмавэй нэрэмжэтэ колхозой эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй тарилгые түсэбэй ёһоор түргэн болгор соо шанар һайнтайгаар аймаг соогоо түрүүлэн дүүргээд, мүнөө адуу малдаа эдеэ хоолой бата бэхи база байгуулхын ба элбэг баян үбһэ хуряажа абахын түлөө хамаг анхаралаа табижа эршэмтэй һайнаар хүдэлмэрилжэ байна.

Тус колхоз июнь һарын 20-до үбһэхуряалгын хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ хүдөө ажахын бүхы машинануудые заһабарилжа дүүргэхэ түсэбтэй.

Шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНДЭ ОЛОН ЗОН ОРОЛСОЖО БАЙНА

Хори, Хэжэнгын ба Яруунын аймагуудай хоорондохи социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын дүнгүүд юу харуулнаб

Гурбан аймагуудай түлөөлэгшэд юу гэжэ хэлээб

Мүрысөөнэй түрүүшын дүндэ ворюулагдаһан суглаанһаа

...НОВО-ОЗЕРСК. Июниин 3. ...а нуурай үдэшын долгин ...э байба. Тэрээнэй эрье дээ... ...инэһэн Яруунын аймагай ...Сосново-Озерск тосхондо ...һан Хориин, Хэжэнгын, ...н аймагуудай түлөөлэгшэ... ...э һэбшээтэ сэлдеэн үдэшэ ...)-гэй айком тээшэ согтой... ...алан ошонод. Иигэһээр ...нь айкомой партийна каби... ...о гурбан аймагуудай түлөө... ...эрэй суглаан эхилнэ.

...(б)-гэй Б. М. обкомой хүдөө ...й таһагые даагша нүхэр **Эрдынеев** улаан бүдөөр нэ... ...н ута столой дэргэдэ һуу... ...эзидиумэй дундаһаа бодожо, ... аймагуудай социалистиче... ...рысөөнэй дүнгые гаргалгада ...агдаһан суглаае нээхэ зуу... ...эжэнгын аймагай гүйсэдхэхэ ...дэй түрүүлэгшэ нүхэр **Буда**...эгшэдэ үгэ үгэбэ.

...риин, Яруунын аймагуудаар ...жэ договор баталаад байха... ...ээнтэй бүхы колхоз, МТС, ..., фермэ, гүүртэ, хүн бүхэ... ...анилсуулһан байнабди. Тэ... ...хамта аймагай колхоз, ...сомсовет болон бүхы кол... ...уд, МТС-эй хүдэлмэрилэг... ...схай уялгануудые абажа, ...оорондоо бүри эршэмтэй... ...рысэһэн байха юм. Тэрэ ... ороохото культурануудай ...е агротехническэ үндэр ...эмжээдэ ба нёдондонойхи... ...гэн дүүргэхэ арга олгоо. ...колхозууд түсэбһөө гадуур ...хэһэн байна.

...сөөнэй дүнгые саг соонь ..., түрүүшүүлые урмашуулха ...түүд абтадаг юм. ВКП(б)-...ом ба аймагай гүйсэдхэхэ ...эй дамжуулгын Улаан туг ...оног бүри түрүү колхозло ...агдадаг байна. Мүн аймагай ...үл түрүүшүүлдээ элдэб ...одог байха юм.

...нгын МТС Чесанын машин-...торна станцитай мүрысөөд, ...е илажа ябана. Хэжэнгын ...словно трактор бүхэнөөр ...тар элдүүрилһэн, тракторна ...эринүүдэй хабарай түсэбые ...цент дүүргэһэн байна. Тии... Чесанын МТС условно ... бүхэнөөр 86 гектар элдүү... ... тракторна хүдэлмэриингөө ... түсэбые 109 процент дүүр...айха юм.

Саашань нүхэр **Будажабэ** гэгшэ пар хахалха, комбайн заһабарилха түсэбүүдэй дүүргэгдээгүй байһан тухай хэлэбэ. Мүн адуу малай үбэлжэлгые ямараар үнгэргэһэн, түл абалгые хэрзэргээр угтаһан, сабшалангые һайжаруулха, колхозуудые культурна болбосон болгохо хүдэлмэринүүдые ябуулха талаар уялгануудаа хайшан гээд дүүргэжэ байһан тухайгаа тогтоһон байна.

Хэжэнгын аймагай колхоз ба МТС-үүдэй социалистическэ договороо ямараар дүүргэжэ байһыень шалгаһан Яруунын аймагай түлөөлэгшэ—Эгэтын МТС-эй агроном нүхэр **Раднаев** үгэ абажа, элирүүлһэн хэдэн дутуунуудаа хэлэбэ. Тельманэй, Кировэй, нэрэмжэтэ колхозуудай газараа гүйхэнөөр хахалжа, үрһээ гараар хаяһан, мүн Молотовой нэрэмжэтэ ба бусад олонхи колхозуудай үрһээ хороор угаангүй тарилга хэһэн тухай нүхэр **Раднаев** шүүмжэлһэн байна.

Саашань нүхэр **Раднаев** аймагай зарим колхозуудаар партийно-массова хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаһан тухай тогтобо. Тэрээнтэй хамта Чесанын МТС-эй хэдэн дутуунуудые тэмдэглээ.

Тэрэшэлэн Хэжэнгын аймагай колхозуудые шалгаһан Хориин аймагай түлөөлэгшэ нүхэр **Залуцкий** гэгшэ Хэжэнгын МТС-тэ харьяатай колхозуудые шалгаһан дүнгөө хэлэхэ зуураа, Хэжэнгын МТС-эй һайн хүдэлмэриие тэмдэглэнэ.

—Хэжэнгын МТС тракторнуудые хоёр халаан соо хүдэлмэрилүүлдэг байна. Энээнһээ жэшээ абажа, бидэнэр өөһэдынгөө МТС-үүдэй хүдэлмэриие иимээр эмхидхэхэ ёһотойбди,—гэжэ нүхэр **Залуцкий** тэндэ сугларһан түлөөлэгшэдтэ хандана.

Тэрэнэй удаа Хэжэнгын МТС-эй директор нүхэр **Игнатьев** үгэ хэлэжэ, хабарай полевой хүдэлмэриин түсэбые болзорһоо урид дүүргэхэ ябадалыемнай имагтал зүбөөр эмхидхэгдэһэн социалистическэ мүрысөөн шиидхэһэн байна гэхэ зуураа, тэрэнэй хүтэлбэрилдэг Хэжэнгын МТС-һээ гээгдэжэ ябаһан Чесанын, Хориин, Эгэтын, Үдын МТС-үүдэй һайнаар хүдэлмэрилхыень уряална.

Хориин аймагай түрүүлэгшэ нүхэр **Цыбыкжаповта** үгэ үгтэбэ. Нүхэр **Цыбыкжапов** аймагай колхоз, МТС-үүдэй бэедээ абаһан уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байһан тухай дүнгүүдыень хэлэбэ.

Удаань, Хориин аймагай колхозуудай договорнуудаа ямараар дүүргэжэ байһые шалгаһан Хэжэнгын аймагай түлөөлэгшэ нүхэр **Ринчинимаев** үгэ абажа, эндэхи колхозуудай амжалтануудые хэлэхэтэеэ хамта, мүн зарим нэгэн дутуунууд дээрэ тогтоо.

Яруунын аймагай газарай таһагые даагша нүхэр **Мониевта** үгэ үгтэбэ. Нүхэр **Мониев** болбол хабарай тарилгые Хори, Хэжэнгын аймагуудһаа хожомдожо эхилһэн болобошье, яруунынхид гээгдээгүй гэхэ зуураа, бии байгаа дутуунуудаа элирүүлнэ. Хартаабха, овощь тариха, пар хахалха, комбайн заһабарилха мэтын шухала хүдэлмэринүүдэй Яруунада хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниинь нүхэр **Мониевай** үгэ дээрэһээ элирһэн байна.

Саашань нүхэр **Мониев** мал ажал тухай хэлээ.

Яруунын аймагай колхозуудай социалистическэ уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байһые шалгаһан Хэжэнгын аймагай түлөөлэгшэ—«Комсомол» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Эрдыниев** Поперечинскэ сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой эмхигүйгөөр ажаллажа байһые эрид шүүмжэлбэ. Тарилгаяа аяар мүнөө хүртэр дүүргээдүй унжагайржа байһан болобошье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд полевой хүдэлмэрилэгшэдэй жаяг заршамые шангадхахын орондо, хэдэн хоногоор загаһа агнажа ябадаг байһыень нүхэр **Эрдыниев** элирүүлээ. Саашань нүхэр **Эрдыниев** Яруунын аймаг соо бараг һайн дээрэ тоологдожо ябаһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо, илангаяа тэрэ колхозой адуу малые гүүртэлэн бүлэглэхэ ябадалые буруугаар эмхидхэһэн тухай шүүмжэлбэ.

Удаань, Яруунын колхозуудые шалгаһан Хориин аймагай түлөөлэгшэ нүхэр **Иренов** үгэ абажа, Эгэтын МТС хабарай түсэбые дүүргэһэн байбашье, газар элдүүрилхэ зүһэн бүриин хүдэлмэринүүдые дүүрэн үнгэргөөгүй байна гэбэ. Тэрэшэлэн нүхэр **Иренов** Эгэтын МТС-эй тракторна бригадануудай миил хоёрынь хоёр халаан соо хүдэлмэрилдэг байһыень элирүүлэн хэлэнэ. Саашань энэ нүхэр МТС-тэ партийно-массова хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдадаг, мүрысөөнэй дүнгүүдэй шалгагдадаггүй, түрүүшүүлые урмашуулха хэмжээнүүдые абадаггүй байһан дутуунуудые шүүмжэлэн элирүүлбэ.

Удаань, ВКП(б)-гэй обкомой хүдөө ажалай таһагые даагша нүхэр **Эрдынеев** эдэ гурбан аймагуудай социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһонһоо хойшо ямар амжалтануудые туйлаһан ба хэнэй хэдыдэхи һуури эзэлһые, мүн тэдэнэрэй ямар дутуунуудтай байһан тухайнь тодоор хэлэжэ саашанхи зорилгонууд дээрэнь тогтобо.

Мүрысөөнэй дүндэ зорюулагдаһан энэ суглаан хадаа эдэ гурбан аймагуудаар социалистическэ мүрысөөнэй улам шангаар дэлгэржэ байһые гэршэлжэ үгэнэ. Өөһэд хоорондоо мүрысэжэ договор баталаад, тэрэнээ харилсан шалгалсажа, саг соонь дүнлэһэн энэ үүсхэл хадаа Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлдэ артельнэ ажахын бүхы һалбаринууд дээрэ амжалтануудые туйлаха шухала һуури болоһо үгэхэ байна. Зүгөөр, энэ гурбан аймагууд мүрысөөе эмхидхэхэ ба тэрэнэй дүүргэлтые шалгаха талаар ехэхэн дутуунуудтай байха юм. Нэгэдэхеэр энэ мүрысөөн тухай юушье мэдээгүй байһан тарианажалай хүдэлмэрилэгшэ гү, али малшан Яруунада, Хэжэнгэдэ, Хоридошье бии байба. Гадна, мүрысөөнэй дүнгые шалгаха хэрэгтэ малшадые тон үсөөнөөр хабаадуулһан гү, али тарианажал дээрэһээ нэгэл мэргэжэлтэдые олоор хабаадуулһан ябадал эдэ аймагуудай алдуунууд болоно.

Саашадаа Хориин, Хэжэнгын, Яруунын аймагууд энэ мүрысөөгөө улам эршэмтэйгээр ябуулха байһандань найдагдана. Тэндэхи партийна, советскэ органууд колхоз, МТС-үүдэй дундахи социалистическэ мүрысөөе үшөө эршэмтэйгээр хүтэлбэрилэн аймаг хоорондын мүрысөө эхилһэн жэшээтэ һуурияа алдахагүй байна.

Мүрысөөндэ илахын түлөө иигэжэ тэмсээбди

(Хориин аймагай гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбыкжаповай үгэһөө)

Манай аймагай колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэришэд Хэжэнгын, Яруунын аймагуудтай мүрысэһэнһөө хойшо ажалаа амжалтатайгаар ябуулжа, абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө хормойгоо шуужа оролсоһон байна. Тэрэнэй ашаар, манай аймаг тарилгаяа агротехническэ болзор соо дүүргэжэ шадаһан, мүн үхэр малаа амгалан тайбанаар үбэлжүүлжэ, хүхэ ногоондо гаргаһан байха юм. Аймагаараа абаһан уялгануудай гол пунктнуудай дүүргэлтын дүнгүүдые тобшолон хэлэбэл иимэ байна:

ХАБАРАЙ ТАРИЛГААР:

Ороохото-бобово культурануудай тарилгын түсэб 100,4 процент болоо. Овощь тариха түсэб сүм дүүргэгдэһэн байна. Тарилгын газар уһалха даалгабари аймаг соо үлүүлэн дүүргэгдээ.

МТС-ҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРЕЭР:

Хэжэнгэ, Яруунын аймагуудтай мүрысэжэ, договор баталһан дары манай хоёр МТС-эй бүхы тракторист, комбайнер болон хүдэлмэрилэгшэд үндэр ургаса хуряаха хэрэгтэ шармайн оролсоо. Тиигэжэ аймагай хоёр МТС тракторна хүдэлмэринүүдэй хабарай түсэбые саг болзор соонь үлүүлэн дүүргэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Хориин МТС условно трактор бүхэнөөр зөөлэн хахалалгада оруулан 79,7 гектар элдүүрилжэ, хабарай түсэб 115 процент дүүргэһэн байха юм. Мүн энэ МТС комбайнын бүхы моторнуудые заһабарилһан, 5 комбайн бэлэдхэһэн байна.

Үдын машинно-тракторна станци условно трактор бүхэнөөр 60,1 гектар элдүүрилжэ, хабарай полевой хүдэлмэриин түсэб 111 процент дүүргээ.

МАЛАЖАЛААР:

Фермэ, гүүртэ болон малшадай дундахи социалистическэ мүрысөөн улам эршэтэйгээр дэлгэржэ, аймагай колхозуудай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ арга олгоһон байна. 1946 оной январиин 1-һээ июниин 1 хүртэр аймаг дотор малай тоо толгойн ургалта иимэ гэбэл: адуу мореор—131 толгой, эбэртэ бодо малаар—1320 толгой, хони ямаагаар—9966 толгой.

КОЛХОЗУУДЫЕ БОЛБОСОН БАЙДАЛТАЙ БОЛГОХО ТАЛААР:

Энэ мүрысөөндэ оролсоходоо аймагай дүрбэн колхозые электричествотэй болгохо уялга абаа һэмди. Мүнөө гурбан колхозууд (Карл Марксын, Кировэй, Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ) электростанциин барилга дүүргэһэн байна. Колхознигуудай байха 9 гэр шэнээр баригдаа. Гадна, 15 гэрэй барилга захалаад байна.

Колхознигуудай байха 29 гэр, хэдэн худаг, оградай үүдэн гэхэ мэтэнүүд һэльбэн заһабарилагдажа культурна болбосон түхэлтэй болгогдоо.

Колхозуудай байра байдалые түргэн саг соо культурна болбосон түхэлтэй болгохын зорилгоор, аймаг соо барилгын саг үргэлжын 8 бригада эмхидхэгдээд, хүдэлмэрилжэ байнхай.

Гэбэшье, манай аймаг абаһан уялгануудайнгаа бүхы пунктнуудые хүсэд дүүргэжэ шадаагүй байна. Тиимэ болохолоор байгша оной ноябриин 7 хүртэр уялгануудаа бараниень дүүргэхэ, илангаяа комбайн машинануудаа һайнаар заһабарилжа ургаса хуряалга, хүдөө ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха бэлэдхэл эрхимээр хэхэ, тарилгын хойноһоо оролдосотойгоор харууһалха, малай зунай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэгдэжэ, тэрэнэй ашаг шэмые арбидхаха мэтэдэ бүхы хабаяа элсүүлхэ зорилготойбди.

Түрүүшүүлтэй зэргэшэхэ аргатайбди

(Хэжэнгын аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Будажабэ гэгшын үгэһөө)

Хүршэ хоёр аймагуудаараа мүрысэжэ, тусхай договор баталаад байхадаа, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь гаргажа, түрүүшүүлые урмашуулха, тэдэнэй дүршэл шадабариие нэбтэрүүлхэ ябадал тон шухала байна гэжэ бидэнэр мэдээбди. Энэ хадаа колхоз, МТС-үүдэй ажал хүдэлмэринүүдээ хаһа саг соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ арга олгоно.

Бидэнэр 3 аймагуудай мүрысөөндэ оролсоһон дары түрүү колхозуудта барюулхын тулада ВКП(б)-гэй айком, аймгүйсэдкомой дэргэдэ дамжуулгын Улаан туг бии болгоо һэмди. Тиин, табан хоног бүри колхозуудай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые гаргажа, тарилгаар илаһандань барюулдаг байгаабди.

Мүнөө энэ тугые «Манай ажал» колхоз барижа ябанхай. Энэ колхоз аймаг соо эгээл түрүүлэн ороохото культурануудай эртын тарилгые апрелиин 25-да дүүргээ һэн.

Хэжэнгын МТС хододоо түрүү зэргэдэ ябана. Энэ МТС-эй коллектив хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй түсэбые зүһэн бүриин хүдэлмэреэр дүүргэһэн байха юм.

Үдэр бүриин хүтэлбэри хэрэгтэй

(ВКП(б)-гэй Обкомой хүдөө ажалай таһагые даагша нүхэр Эрдынеевэй үгэһөө)

...ХЭДЫ АМЖАЛТАНУУД

... ургаса хуряахын, адуу ...олошоруулхын, колхозуудые ...а болбосон болгохын ту...алистическэ мүрысөөндэ ха...соонь оролсоһон Хориин, ...н, Яруунын аймагууд энэ ...абарай тарилгые агротех... болзорнуудта үнгэргэжэ, ...ка соо гурбуулаа түрүү ...дые эзэлбэ. Эдэ аймагуу... ...озууд тарилгын үрһөөр ... байбашье, доторойнгоо бү...нуудые элсүүлжэ шадаһан ...Мүн эндэхи МТС-үүд, илан...жэнгын, Хориин машинно...а станцинууд һайнаар хү...жэ, тракторна хүдэлмэри... ...абарай түсэбүүдые үлүү... ...гээ.

...лангай ургасые һайжа...үбһэнэй валова суглуул...хэхэ талаар эдэ гурбан ... гол хүдэлмэреэ дүүргэһэн ...эжэнгын, Яруунын аймагай ...түрүү колхозууд сабшалан ...лха тушаа нилээдгүй ...о гаргаба.

... аймаг хабарай тарилга, ...алга, комбайн заһабарил...алай түл абалга ба ороо...аниие Хэжэнгэ, яруунын...эмжэ һайнаар үнгэргэһэн ...үрысөөндэ түрүү һуури ...

...хи һуури эзэлһэн Хэжэн...г яровой бүхы тарилгые ...цент дүүргээ. Хэжэнгын ...рысэһэн гурбан аймагуудай ...машинно-тракторна стан... ... илаһан байна. Мүн ...гай колхозууд малай хо...бага болгожо, малажалаа ...эжэөһэн, шэнэ түлнүүдые ...атайгаар үнгэргэһэн бай...

Гурбадахи һуури эзэлһэн Яруунын аймаг ороохото-бобово культурануудай тарилгын түсэбые һайнаар дүүргэжэ байһаншье һаа, пар хахалалгые хангалтагүйгөөр үнгэргэнэ. Гадна, Эгэтын МТС комбайн заһабарилгые мүнөө болтор эхилээдүй. Мүн яруунынхид малай тоо толгойе хоролтодо оруулһан байба.

ИИМЭ ДУТУУНУУД ЭЛИРҮҮЛЭГДЭБЭ

Эдэ гурбан аймагуудай социалистическэ мүрысөөнэй договорой дүүргэлтые шалгаад байхада, хэдэн амжалтанууд тодорхойлогдохотоео хамта, мүн горьтойхон дутуунууд элирүүлэгдэбэ. Хэжэнгын, Яруунын аймагууд ороохото культурануудые тариха түсэбүүдээ дүүргэһэншье һаа, техническэ, тэжээлэй культурануудай тарилгые болошогүйгөөр оройтуулжа байна.

1946 ондо МТС-үүдэй тракторна бригадануудай хүдэлмэринүүдые һайжаруулха тухай ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой хэдэн тогтоолнуудые гаргаһан байбашье, эдэ аймагуудай бүхы МТС-үүд трактор машинануудай хойноһоо техническэ харууһа һайнаар хэжэ, тэдэниие дүүрэн хүсөөрынь хэрэглээгүй, мүн тракторнуудай хүдэлмэриие түхэреэн сүүдхэ соо эмхидхэжэ шадаагүй байха юм. Горючи хадагалха ябадал хангалтагүй байна. Иимэ баримтанууд Эгэтын, Үдын машинно-тракторна станцинуудаар үзэгдэнэ.

Ургаса хуряалгые саг соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосохо ябадалые комбайн машинын шиидхэдэг байбашье, эндэхи МТС-үүд заһабарилгые правительстваар байгуулагдаһан түрүүшын болзор—июниин 1-дэ дүүргэжэ шадаагүй. Эгэтын МТС мүнөө хүртэр комбайн заһабарилгые эхилээдүй байба. Мүн Хэжэнгыншье МТС тарияхуряалгада хангалтагүй бэлэдхэлтэй байха юм. Дурсагдагша аймагуудай партийна, советскэ зарим хүтэлбэрилэгшэд, мүн МТС-үүдэй дирекци ба партийна организацинууд имагтал хабарай тарилгые урдаа баряад, комбайнуудай заһабарилгые хараадаа абаагүй байгаа.

Дээрэхи аймагуудай малажалай байдалые һайн гэхээр бэшэ. Юуб гэхэдэ, малай орооной кампани хангалтагүйгөөр ябуулагдаһан байна. Гадна, зарим колхозуудаар бодо ба нарай малай олохон толгой хороһон байха юм.

Колхоз бүхэнэй бүхы малшад өөһэдынгөө зорилгонуудые хүсэд ойлгоогүй, мүн тэдэнэр социалистическэ мүрысөөндэ бултадаа оролсоогүй байна. Эндэхи партийна, советскэ хүтэлбэрилэгшэд малшадай мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ шухала анхарал табяагүй байгаа.

Колхозуудые культурна болбосон болгохо талаар баһал өөдтэй юумэ хэгдээгүй, харин гэр байра, электричествын барилганууд имагтал түхеэрэгдэжэ байһаар. Барилгада хэрэглэгдэхэ модон мэтын шухала хэрэгсэлнүүд бэлэдхэгдэнэгүй.

Колхоз, бригада, фермэ, мүн хүн бүхэнэй дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэжэ, тэрэ хадаа ниитын хэрэг болоогүй байха юм. Гурбан аймагай энэ мүрысөөн тухай колхознигууд мүнөө хүртэр барандаа мэдэхэ болоодүй байба. Мүрысөөнэй дүнгүүд саг соогоо гаргагдажа, хүн бүхэндэ мэдээжэ болоногүй.

Эдэ бүхы дутуунууд хадаа абаһан уялгануудайнгаа бүхы пунктнуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнь тус аймагуудта һаад тохёолдуулаа.

СААШАНХИ ЗОРИЛГОНУУД

Мүрысэһэн эдэ аймагуудай саашанхи зорилгонууд хадаа туйлаһан зарим хэды амжалтануудаараа һанаагаа амаржахагүй, мүн бүхы дутуунуудаа түргэн усадхажа, республика соо бултадаа түрүүлхэ ябадал болоно. Тиихын тулада хартаабха, техническэ, тэжээлэй культурануудай тарилгые байгша оной июниин 10 хүртэр сүм дүүргэхэ, ерэхэ жэлэй тарилгада зорюулан сэбэр пар бэлэдхэхэ ба тэрэнэй саашанхи элдүүрилгэнүүдые эрхимээр үнгэргэхэ, ургаса хуряалгые саг болзор соонь, һаад һамшаггүйгөөр эхилхын тулада комбайнуудые эрхим шанартайгаар заһабарилха бүхы хэмжээнүүдые абаха, тарилгын хойноһоо эрхим харууһа хэхэ мэтын шухала хэмжээ-ябуулгануудые эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэй.

Тарилгын хойноһоо харууһалха ябадалые энэ гэһээр эхилхэ шухала. Ургажа байха үедэнь борнойлхо, буртаг үбһые түүхэ, уһалха мэтын хэмжээ-ябуулганууд ургасые дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэл мүн.

Адуу малай зунай бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, малажалай продуктнуудые гүрэндэ уялгатаар тушааха түсэбүүдые дүүргэхэ колхоз, МТС-үүдые культурно-болбосон байдалтай болгохо—эдэ бүхы хадаа мүрысөөндэ оролсоһон эдэ гурбан аймагуудай шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно.

Эдэ аймагуудай партийна, советскэ организацинууд саашадаа социалистическэ мүрысөөнэй эршые улам шангадхан, энэ шухала хүдэлөөндэ бүхы колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдые хабаадуулха, тэдэнэрэй бэедээ абаһан уялгануудаа дүүргэхэ ябадалдань үдэр бүри туһалха байна. Тиигэбэл эдэ аймагууд абаһан уялгануудайнгаа бүхы пунктнуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбые үнэн хэрэгүүдээр бэелүүлхэ бата бэхи үндэһэ һуури табиха байна.

Иимэ тогтоол гаргаба

Мүрысэһэн гурбан аймагуудай түлөөлэгшэнэрэй суглаан иимэ тогтоол гаргаба гэбэл:

1. ХОРИИН АЙМАГТА (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Борсоев, аймгүйсэдкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Цыбыкжапов) нэгэдэхи һуури олгохо. Энэ аймаг ороохото-бобово культурануудай тарилгын түсэб 100,4 процент дүүргэһэн байна. 1400 гектар хахалжа, эртын пар бэлэдхэхэ графигаа дүүргэв. Комбайн заһабарилха түсэб 32 процент дүүргэһэн байна.

Тэрэшэлэн Хориин колхозууд адуу малай үбэлжэлгые амгаланаар үдэшөөд, түл абалга ба малай орооной кампаниие барагаар үнгэргэжэ байха юм.

2. ХЭЖЭНГЫН АЙМАГТА (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Номоев, аймгүйсэдкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Будажабэ) хоёрдохи һуури олгоһон байна. Тус аймаг июниин 1-эй мэдээгээр яровой бүхы тарилгые 90,9 процент дүүргээ. Эндэхи МТС-үүд, илангаяа Хэжэнгын машинно-тракторна станци Хори, Яруунын МТС-үүдһээ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Хэжэнгын МТС хабарай хүдэлмэриин түсэбые һайн шанартайгаар 142 процент дүүргээ. Комбайн заһабарилгын түсэб 21 процент дүүргэгдэһэн байна.

Тэрэшэлэн адуу малай тоо толгойе олошоруулһан байха юм. Малай хоролтые бага болгоо. Түл абалгые һайнаар үнгэргэжэ, нарай малые гарза багатайгаар ондо оруулба.

3. ЯРУУНЫН АЙМАГТА (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Писарев, аймгүйсэдкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Аюшиев) гурбадахи һуури олгоһон байха юм. Дээрэхи аймаг ороохото-бобово культурануудай тарилгын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан болобошье, пар хахалалгые муугаар ябуулжа байна. Мүн комбайн заһабарилгые мүнөө хүртэр эхилээдүй байһаар.

Энэ аймагайхид хэжэнгынхидтэй сасуулхада, адуу малые олоор хорооһон байха юм.

4. Социалистическэ мүрысөөнэй удаадахи дүнгые байгша оной август соо гаргаха. Тиихэдээ адуу мал хүгжүүлхэ түсэбэй дүүргэлтэ, малажалай продуктнуудые гүрэндэ уялгатаар тушаалга, үбһэхуряалгын дүнгүүд, тарияхуряалга ба хүдөө ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха бэлэдхэл, пар хахалха, тэрэнэй саашанхи харууһа хэхэ мэтэнүүдтэ гол анхарал табигдажа, түрүү һууринууд олгогдохо байна.

Энэ хуудаһые „Бурят-Монголой Үнэнэй" тусхай корреспондент нүхэр О. Гомбоева эмхидхэбэ.

Табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн

Хэн хэнтэй мүрысэнэб?

Мяха-консервын комбинадта

Сэрэг дайнай жэлнүүдтэ жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө Гүрэнэй Оборонын Комитедэй Улаан тугые саг үргэлжэ хадагалхаар абаһан мяха-консервын комбинадай коллектив болбол парти ба правительствын найдабарие хүндэтэйгөөр дүүргэхын түлөө хэзээ хэзээнэйхиһээ эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тус комбинадай коллектив болбол паровозо-бүтээлгын заводой коллективтэй мүрысэһэн байна. Энэ мүрысөөндэ булигдахагүйн түлөө тэмсэжэ, комбинадай коллектив май һарадэ мяха консервэлгын ба колбаса болбосоруулан гаргалгын түсэбые 138,8 процент, үргэн хэрэглэлэй эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлые болбосоруулха түсэбые 143,8 процент дүүргэһэн байна.

Комбинадай бүхы цехүүд өөһэд хоорондоо мүрысэн, ажалай бүтээсые 16 процентээр дээшэлүүлээ. Комбинадай цехүүдэй дунда убойно цехын коллектив (начальнигынь нүхэр Стерляткин) май һарын түсэбые 151,3 процент гүйсэдхэжэ, түрүү һуури эзэлбэ. Мүн тэрэшэлэн консервын ба колбасна цехын коллективүүд һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн ба гаргаха продукциингаа шанарые һайжаруулһан байна.

Һүүлэй нэгэ һара соо ажалай бүтээсые 200—300 процент гүйсэдхэдэг стахановецуудай тоо 13 процентээр дээшэлбэ. Зарим цехын коллективүүд бүгэдөөрэн стахановецууд болохын түлөө тэмсэжэ байнад.

Мелькомбинадта

Читын областиин гурбадахи мелькомбинадтай мүрысөөнэй договор баталһан манай республикын мелькомбинадай коллектив (директорынь нүхэр П. Виноградов) май һарын үйлэдбэриин программые 75 процент гүйсэдхэһэн байна.

Тус комбинадай крупа болбосоруулдаг цехын коллектив һарынгаа даалгабарие 133 процент гүйсэдхөө. Гэбэшье талха татадаг цехын коллектив муугаар хүдэлмэрилһэн байна.

Мелькомбинадай коллектив болбол өөһэдынгөө нэрэ солые үргэхын түлөө ажал хүдэлмэрээ эрид һайжаруулжа, хоёрдохи кварталай һүүлшын һара—июнь соо толотомо һайнаар хүдэлмэрилхэ зорилготой байна. Хэрбээ июнь соо һайнаар хүдэлмэрилөөд байгаа һаа, кварталайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ бүхы арга-боломжотой. Тиихэ зуураа Читын комбинадтай мүрысөөндэ абаһан өөһэдынгөө уялгые мартахагүй, харин тэрээнээ үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэхэ ёһотой болоно.

Ликеро-архиин заводто

Читын областиин архиин заводтой мүрысэн хүдэлмэрилжэ байгаа Улан-Удын ликеро-архиин заводой коллектив май һарын түсэбые 110,1 процент гүйсэдхэһэн байна.

Тус заводой коллектив болбол социалистическэ мүрысөөндэ абаһан өөһэдынгөө уялгые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ шадаа. Мүнөө заводой коллектив болбол ажалай бүтээсые улам саашадань дээшэлүүлжэ, ликер ба архиин шанарые һайжаруулха, үнэ сэнгыень химдаруулхын түлөө тэмсэжэ байнад.

Алтанай ажаүйлэдбэриинхид

Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам саашадань хүгжөөхэ ба ажалшан арадай ажабайдалые үшөө ехээр һайжаруулха шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые алтанай ажаүйлэдбэриин коллективүүд үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудаар угтаһан юм.

Мүнөө «Баргузин-золотын» системын алта малтагшад болбол табан һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. Баргажанай алташадай коллектив болбол алта малталгын 1946 оной түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ зорилготой.

Улан-Удын пристань

Байкало-Сэлэнгын пароходствын Улан-Удын пристань ашаа шэрэлгээр май һарынгаа даалгабари 105 процент дүүргэжэ, пристаньнууд хоорондын мүрысөөндэ илаба.

Тус пристаниин „Бурят-Монгол" гэжэ пароходой коллектив үнгэрэгшэ һарын туршада патриотическа дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ. даалгабаряа 127 процент дүүргэһэн байна. Энэ пароходой капитан нүхэр Минеев хүдэлмэрээ эрхим һайнаар табижа шадаһан дээрэһээ, түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ 64 кубометр түлеэ ба 5,2 процент түрхилгын тоһо алмаһан байха юм.

Мүн «Чаадаев» гэжэ пароходой (капитаниинь нүхэр Можаров) тэдэнһээ нагэшье дутангүйгөөр хүдэлмэрилжэ, май һарын ашаа шэрэлгын даалгабарие 136 процент дүүргээд, 59 кубометр түлеэ алмаба.

МИНИИ ТҮСЭБ

Уранзохёолшо хүн мүн лэ өөрын түсэбтэй байха ёһотой юм. Илангаяа мүнөө, амгалан сагай үедэ, шэнэ Сталинска табанжэлэй үедэ, наука, искусство ба литературын хүдэлмэрилэгшэд тус тустаа ажалаа улам хурсаар ябуулхын тулада хамаг хүсэеэ зангидаха ушартай.

Манай хүдэлмэри бүхэн шэнэ Сталинска табанжэлые он бүхэндэ, һара бүхэндэ, үдэр бүхэндэ дүүргэхэ айхабтар шухала хэрэгтэ зорюулагданхай байха ёһотой.

Энэ ушарые анхаралдаа абажа, манай уранзохёолшод мүнөө БМАССР-эй 25 жэлэй ойдо эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байна.

Би өөрөө энэ хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр оролсоод байнаб. «Б-М. Үнэн» газетын хүдэлмэридэ байһанаа һаяхан өөрынгөө юрэнхы зохёолой ажалда оробоб. Мүнөө Н. А. Некрасовай «Руссидэ байхань хэндэ һайн бэ» гэһэн поэмые оршуулжа байнхайб. Тэрээнһээ гадна «Дайнһаа бусажа ерэһэн герой» гэһэн поэмые дүүргүүтэй байнаб.

Республикын 25 жэлэй ойдо зорюулжа «Мэдэгмааша» гэһэн ехэхэн поэмын 2-дохи бүлэгые дүүргэхэ түсэбтэйб. (Нэгэдэхи бүлэгынь дайнай урда тээ хэблэгдэжэ гараһан байгаа).

Мүн тэрэшэлэн манай колхозно залуушуулай ажабайдал дээрэһээ абтаһан сюжэдтэй оперын либреттое мүнөө жэлдэ бэшэжэ дүүргэхэб. Хэдэ хэдэн шэнэ дуунуудые бэшэхэ һанал бодол бии. Юундэб гэхэдэ, энээнһээ урда тээ 100 шахуу дуунуудые бэшэһэн байгааб.

Цэдэн ГАЛСАНОВ.

МЕДАЛЬ БАРЮУЛАГДАБА

Һаяхан БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Г. Цыденова СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө Яруунын аймагай „Улаан Яруунa" колхозой колхознигуудта „1941-1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ хэһэн габьяата ажалай түлөө" гэһэн медальнуудые барюулба.

Шагнагдагшадай дунда колхозой түрүүлэгшэ Цыдыпов, түрүүлэгшын орлогшо Ванчиков, эрхим тракторист Белобородов, адуушан Дондуков гэгшэд бии.

Хамтадаа 57 колхознигууд шагнагдаба.

Медаль барюулһанай һүүлээр БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Г. Цыденова тэдэ колхознигуудые амаршалан, саашадаа шэнэ амжалтануудые түйлахыень хүсэбэ. „Улаан Яруунa" колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов харюугай үгэ хэлэхэ зуураа колхозой түйлаһан амжалтанууд ба шэнэ Сталинска табанжэл соо хэгдэхэ тон ехэ ажал хүдэлмэриин тухай хэлэбэ.

„Улаан Яруунa" колхоз хабарай тарилгые аймаг соогоо түрүүлэн дүүргэжэ, ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаһан байна.

Радиотой болобо

Дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, Союзтехрадиогой коллектив (хүтэлэгшэнь нүхэр Дунец) эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилжэ майнгаа даалгабари 169 процент дүүргэбэ. Тус һара соо Союзтехрадиогой конторо Иволгын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо радиоузелай түхеэрэлгэ шэнээр хэжэ үгэһэн ба 70 радиоточко тодхоһон байна. Гадна, Торииин аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой радиоузелые шэнэдхэн заһажа ашаглалгада оруулаа.

Энэ коллективэйхид ажалай бүри үндэр амжалтануудые түйлахаа хүсэжэ, энэ жэлэй хоердохи кварталай түсэбые 150 процент дүүргэхээр социалистическэ уялгануудые хамтынгаа суглаан дээрэ баталан абабад. Тиигээд мүнөө энэ уялгануудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө хамсыгаа шаман хүдэлмэрилжэ байнад.

Уран дархан Ц. Намжилон

Советскэ уранзураашадай союзай член уран дархан Ц. Намжилон мүнөө арадай творчествын байшанда хүдэлмэрилнэ. Энэ нүхэр булад хутагануудые элдэб янзын уранһайхан һиилүүртэйгээр хэжэ байна.

Тэрэ хутагануудайнь эшэ мүнгөөр оройгдомол улаан модоор хэгдэһэн байна.

Мүнгэн оройлтонуудта мориной хониной толгойнууд ба элдэб гоёолтонууд һиилэгдэнхэй.

ХҮҮГЭДЫЕ БҮЛЭ СОО ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ ТУХАЙ

* *

Л. РАСКИН, педагогическа наукануудай кандидат

* *

Һургуулиин хэрэгые хэдышье үндэр шанартай болгоо һаа, хүүгэдые хүмүүжүүлхэ үүргые бүхы хэмжээгээрэнь абахада, һургуули гансаараа хүсэ хүрэхэгүй. Юрэнь үхибүүн ехэнхи сагаа һургуулиин газаа тээ үнгэргэнэ. Иигээд ерэхэдэнь олон юумэ үхибүүнэй эхэ эсэгэһээ, мүн хүүгэдэй гэр бүлэнэр соогоо яажа хүмүүжүүлэгдэдэг дээрэһээ дулдыдаха болоно. Энээн тушаа мүн һургуули гадуурхи хүүгэдэй зургаануудай хүдэлмэриин хэр зэргэ табигдаһаниинь бага бэшэ үүргэ дүүргэхэ ушартай. Харин манай партийна эмхи зургаанууд һургуулиин гадуурхи хүдэлмэриин асуудалнуудай талаар тон дутамаг оролдолго гаргажа гэр бүлэнэр соохи хүмүүжүүлгэ гэхэдэ юрэнь огто һонирхохо заншалгүй. Алибаа хүдэлмэрилэгшын өөрынгөө хүүгэдэй хүмүүжүүлгэдэ ямараар хандадагынь үсөөн бэшэ ушарнуудта тэрэнэй аминай хэрэг гэжэ тоологдодог. Партийна организацинууд болбол коммунистнууд өөрынгөө хүүгэдые хэр зэргэ хүмүүжүүлнэ, коммунист эхэ эсэгэнэр энээн тушаа оршон тойрогшодто үльгэр жэшээ боложо үгэнэ гү гэһэн хэрэгтэ анхаралаа багаар табина.

Тиин гэһэй хүүгэдээ зүбөөр хүмүүжүүлхэдэнь хамаг ушар байдалай хүсэд бии байһан гэр бүлэнэрэй хүүгэд үнэндөө ямаршье харууһагүй үлэшэһэн гү, али дэндүү эрхээр хүмүүжүүлэгдэшэһэн байдаг, тиимэ дээрэһээ зоргоороо аашалжа, һургуулида жаяг заршам байгуулхада һаад хэдэг байһан ушарнууд бии байха юм. Сохом иимэ асуудалые мэнэ һая ВКП(б)-гэй Воронежско обкомой бюро хэлсээ. Эхэ эсэгынгээ хүмүүжэлгэдэнь хайша хэрэгээр хандаһан дээрэһээ зарим коммунистнуудай хүүгэд муу һурадаг, жаяг заршамгүй байдаг гэжэ обкомой тогтоомжо соо тэмдэглэгдэһэн байха юм. Олон эхэ эсэгэнэр хүүгэдые хүмүүжэлгын бүхы харюусалгые гансал һургуули дээрэ ашажархидаг, тиигэжэ тэдэнэр хүүгэдые хүмүүжүүлхын үүргэнүүдые гансал һургуули түрэлхид хоёрой хамтын оролдолгоор бэелүүлжэ болохо юм гэһэн ушарые мартажархина гээшэ. Тус обкомой бюро болбол өөһэдынгөө хүүгэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ буруугаар хандадагыень олон областной ударидагша хүдэлмэрилэгшэдтэ заабарилһан байна.

Хүүгэдые бүлэнэр соогоо хүмүүжүүлхэ гээшэ эхэ эсэгэнэрэй гансал эрхэнь бэшэ, харин тэдэнэрэй арюун уялгань бололсохо байна. Энэ уялгаяа ёһотойгоор гүйсэдхэхыень тэдээнһээ эрихэ хэрэгтэй. Партийна организацинуудай, профсоюзууд ба комсомолой зүгһөө саг үргэлжэ гэр бүлэнэр соохи хүмүүжүүлгэдэ анхаран һонирхожо, урган хүгжэжэ ябаһан багашуулые үшөө һайнаар хүмүүжүүлхэдэнь туһалжа байһан тон зүб хэрэг гээшэ.

Хүүгэдээ һайнаар хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдохо ба хүмүүжүүлжэ шадаха хэрэгтэй юм. Тиин гэһэй зарим районой ударидагшад, партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдһөө үсөөн бэшэ иимэ юумэ дуулажа болохо юм: «Гэр бүлэнэр соогоо хүүгэдээ яажа хүмүүжүүлхэб—үшөө иимэ бэрхэтэй асуудал. Манай эхэ эсэгэнэрые хэншье энээндэ һургаагүйл, теэд бидэ ямаршьегүй хүнүүд болообшуубди. Эхэ эсэгэнэрынь үхибүүндээ дуратай хадаа тэрэнээ хэзээдэшье һайнаар хүмүүжүүлжэ шадаха». А. М. Горький болбол хүүгэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгые иигэжэ бэлээр харадаг үзэлые ёгтолон буруушаажа бэшэһэн байха юм: «Үрэ хүүгэдтээ дуратай байжа тахяашье шадахал. Харин тэдэниие хүмүүжүүлжэ шадаха гээшэ хадаа бэлиг талаан ба ажабайдалые үргэнөөр мэдэхэ шадал хэрэглэдэг агууехэ гүрэнэй хэрэг мүн юм».

Үхибүүе хүмүүжүүлхэ бүхы ажалай ехэнхи хубинь эхэ дээрэнь ашагдана гээшэ. Теэд энээн дээрэһээ абаһан бэеэрээ эсэгэнь үхибүүнэйнгээ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриһөө, энэ хүмүүжүүлгын харюусалгаһаа арсан холодоод байжа болохо юм гэжэ огто болохогүй. Гэбэшье, үнэн ажабайдал дээрэһээ хараад үзэхэдэ эсэгэнь хүдэлмэридөө тухашараад, үхибүүнэйнгээ ямар һургуулида, хэр зэргэ һуража байһыень, тэрэнэйнь тухай багшанарынь ямар һанамжатай байнаб гэжэ хэлэжэ шадахагүй байдаг. Хүүгэдэй хүмүүжүүлгэ хадаа ганса эхэ гү, али хүгшэн эжы дээрэнь ашагдаха ёһотой бэшэ, харин эхэ эсэгэ хоёр дээрэнь тэгшэ ашагдаха ёһотой.

Эсэгэнь (мүн эхэнь) сүлөөгүй һаа үхибүүндээ энхэржэ, нэгэ хэды саг оложо шадаха ба олохо уялгатай гээшэ, тиин үхибүүнтэйгээ һургуулиинь хэрэгүүд тухай хөөрэлдэхэ, тэрэнэйнгээ эрилтэ, хүсэлэнгыень ба хани нүхэдэйнь тухай мэдэжэ абаха, алибаа юумэн тухай хөөрэжэ үгэхэ, тэрээнтэйгээ үгэ андалдан хөөрэлдэхэ ушартай. Эхэ эсэгынь хүүгэдтэйгээ үдэр бүри иимэ харилсаатай байхада, хүүтэд түрэлхид хоёрой хоорондо бата бэхи холбоо, бодото ойролсоо ханилал бии болодог, энэ хадаа тэдэнэй алинданьшье шухала хэрэгтэй байдаг. Түрэлхид хүүгэд хоёрой халуун барисаатай байхада, ехэ наһатаниинь үхибүүнэйнгээ ямар хүн боложо ябаһыень мэдэдэг байна. Тиигээ хадань аягүй юумэнүүд болохогүй: үхибүүниинь үдэр бүри 9-һөө 3 час хүртэр гэртээ байдаггүй аад, хоёр долоо соо һургуулидаа ошодоггүй байдаг ушар, мүн 15 наһатай басаганайнь ямар залуу басага, хүбүүдээр холбооролдоод, саг үргэлжэ ёһо буруу танца, наада эрхилдэг болошоһон тухай гэнтэ дуулажа байхагүй.

Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябад[...] хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи проц[...]

Июниин 1-эй үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, июниин 1. (ТАСС). Трибуналай үглөөнэй заседани дээрэ сүүдлүүлэгшэ Заукелиие үмөөрэгшэ адвокат Серватиус гэгшэ гэршэ Тимм гэгшэһээ асуулта абалга үргэлжэлүүлбэ.

Энэ «гэршын» дэмы хооһон үгөөр ба баримтануудые тоонгүйгөөр Заукелиие сагааруулхын һэдэлгэ гаргахадань, «Господин гэршэ, гэмнэлтын бидэндэ хэлэһэн тэрэ событинуудай тухай танай мэдүүлгэ ехэл этигэгдэхэгүй байһыень ойлгыт» гэжэ үмөөрэгшэ тэрээндэ мэдүүлхэнь шухала гэжэ тоолоһон байна.

Һүүлээрынь үмөөрэлтын нүгөө гэршэ болохо Заукелиин управленидэ Тиммын толгойлһон таһагта хүдэлмэрилжэ байһан Гильдебранд гэгшэ гэршын һуури эзэлнэ. Адвокат Серватиусай тэрээндэ таб[...] асуудалнууд болбол Баруун [...]пын оронуудта хүдэлмэриш[...] хүсые гулидхаһан методүүдтэ [...] баадана.

Гэршэһээ асуулта хэхэ эрх[...] нэгшэдтэ үгтэһэн бол[...] французска гэмнэлтын түл[...] Герцог гэгшэ гэмнэлтын нэ[...] энэ гэршэһээ асуулта абахаа [...]ба. Һүүлээрынь Серватиус [...] хүдэлмэриин хүсые элсүүлхэ [...] ашаглаха управленидэ Заук[...] имагта өөрынь референт [...] гэршэ Вальтер Штунангһаа а[...]та абаба. Энэ гэршэ болбол [...]шын хоёрой мэдүүлгые да[...] хэлэнэ. Тиимэ ушарһаа гэмн[...] түлөөлэгшэд тэрээнһээ асуул[...] хэһээ арсаба.

Иигээд Трибуналай [...] заседани хаагдаба.

Июниин 3-ай үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, июниин 3. (ТАСС). Трибуналай июниин 3-ай үглөөнэй заседани дээрэ Заукелиин үмөөрэгшэ адвокат Серватиус өөрынгөө үмөөрэгдэгшын хэрэг тушаа документнүүдые харуулгые дүүргэбэ.

Һүүлээрынь гэршэ д-р Вильгельм Егер гэгшые сүүдэй зал соо дуудажа асарна. Дайнай үе соо тэрэ хадаа Эссен городто Круппын фирмэдэ врач тушаалда алба хааһан ба гадаадын хүдэлмэришэдэй байһан лагерьнуудые шалгадаг байгаа. Үнгэрэгшэ жэлэй октябрьда энэ гэршэ болбол гэмнэгшэдтэ тангариг үгэхэ зуураа гадаадын хүдэлмэришэд болбол адааһатай проволокын саана ажаһуухын аргагүй баракуудта ба уборнонуудта хатуу хүндэ байдалда байдаг һэн гэжэ бэшэмэл мэдүүлгэ үгэһэн байна. Гэршэ болбол тиихэдэ, илангаяа «Зүүн зүгэй» хүдэлмэришэд үлэсхэлэндэ байһан, уушханай ханяадаар, сыпной тифээр үбдэжэ ниитээрээ үхэдэг байгаа гэбэ. Ушарынь хадаа санитарна туһаламжа тэдэнэртэ үзүүлэгдэдэггүй байгаа.

Энэ бэшэмэлээр үгтэһэн мэдүүлгэнүүд «дутагдалтай» гэжэ [...]рэлтын шалтаглаһан дээрэһ[...] гэршэ сүүдэй зал соо дууда[...] байна. Серватиус болбол [...] худхуулан төөрүүлхые ба [...] урдын мэдүүлгые худал бол[...] удаан саг соо оролдоно. [...] гэршэ болбол тэрэнэй [...] мэдүүлгэнүүд үнэнтэй болохо[...] сүүд дээрэ үшөө дахин [...] Трибуналай түрүүлэгшэ Лоу[...] асуудалда харюу үгэхэдөө, [...]пын заводуудта баалалтаар [...]мэрилжэ байһан гадаадын [...]мэришэдэй дунда плендэ а[...] олон тооной сэрэгэй хүнүүд [...]һан юм гэжэ гэршэ баталба.

Трибуналай түрүүлэгшэ [...] гэгшэ сүүдлүүлэгшые үмөө[...] үгэ үгэбэ.

Иодль асуулта үгэнэ. Ад[...] гүйлтаар өөрынгөө бэеын [...] хэлээд, үбгэ эсэгэ, эсэгэ, ба[...] ахамни офицернүүд байһан [...]һээ сэрэгэй тушаал шэлэһэн [...] би гэжэ Иодль хэлэбэ.

Саашадаа Иодлиие тэрэнэй [...]рэгшөөр асуулта Трибуналай [...]шын заседани дээрэ үргэлж[...]хээр хойшолуулагдаба.

Рейтер агентство шотландска национал[...] партиин эрилтэнүүд тухай

ЛОНДОН, июниин 1. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Эдинбургһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, майн 25-да Пертдэ болоһон конференци дээрэ абтаһан Шотландида бэеэ даанги хуули захиргаае бии болгохые эриһэн гуйлтые нэгэдэмэл нацануудай организацида бариха тухай тогтоолые дэмжэхые гуйжа, Скандинавска оронуудта Шотландска национальна парти хандахань гэжэ Шотландска национальна партиин президент Мюрхед гэгшэ мэдүүлбэ. Нэгэдэмэл нацануудай үзэмжэдэ Шотландиин [...] ороходонь, Шотландида д[...] хэхые гуйхын тулада «Шотл[...] нягта холбоо хэлхеэтэй» [...] эдэ оронуудта делегаци эл[...]хэ байна гэжэ Мюиред мэд[...]

Мүн тэрэшэлэн доми[...] Эйрэ ба Холбоото Шта[...] дэмжэгдэхын тухай тогтоо[...]дэ болоһон конференци д[...]таһан байна. Саашанхи хэм[...] болбол июниин 15-да парт[...]циональна соведэй су[...] уридшалан абтаха байна.

Американска профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэ[...] бүхэдэлхэйн профсоюзуудай федерацида ханд[...]

НЬЮ-ЙОРК, майн 2. (ТАСС). Ассошиэйтэд Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор үйлэдбэриин профсоюзуудай (КПП) конгресстэ ородог морягуудай профсоюзай түрүүлэгшэ Каррен гэгшэ ба мүн КПП-дэ ородог баруун эрьедэхи ашаа тээгшэдэй профсоюзай түрүүлэгшэ Бриджес гэгшэд Парижда байгаа Бүхэдэлхэйн профсоюзуудай федерацида телеграмма эльгээжэ, майн 15-да болохоор болзорлогдоһон американска морягуудай забастовкые дэмжэхые бусад оронуудай ашаа тээгшэдые уряална.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба [...]рэгэй флодой личнэ соста[...]рэглэхын тухай айлгалтые [...]най гаргаһанайнь түлөө эдэ[...]юзуудай хүтэлбэрилэгшэд [...]гөө телеграмма соо дахин [...] шүүмжэлэн иигэжэ мэдүүл[...]

«Хэлсээнүүдэй бүтэжэ [...] һаань, США-гэй правите[...] ашаглагдажа байгаа су[...] дээрэ, мүн тэрэшэлэн ш[...]хернүүдээр хангагдадаг [...] гэжэ суднанууд дээрэ хүд[...]хые арсаха гэхэ мэтээр [...]кые али болохоор дэмжэ[...]нэр гуйнабди».

Франкын гурим байдал тухай английска правительствын меморандум

НЬЮ-ЙОРК, майн 31. (ТАСС). Нэгэдэмэл нацануудай организациин штаб-квартира болбол 1946 оной майн 30-ай үдэр бэшэглэһэн ба тэрэ үдэртэнь английска правительстваар үзүүлэгдэһэн Франкын гурим байдал тухай асуудал тушаа меморандумые ту[...] «... Франкын гурим байда[...] уласхоорондын эб найра[...] аюулгүйн байдалда һаад т[...] гэхээр баримтанууд үгы» [...] меморандум соо хэлэгдэнэ[...]

Турциин хэблэлэй демократическа органуудай редакторнууд[...] сотруднигуудые сүүдлэхэ процесс дүүрэбэ

АНКАРА, июниин 2. (ТАСС). Хэблэлэй демократическа органуудай редакторнууд ба сотруднигуудые сүүдлэхэ процесс майн 29-дэ Стамбулда дүүрэбэ. Прокуророй хэды оролдобошье, гэмнэлгын бодото дээрээ үнэн бэшэ бай[...]рэһээ сүүд болбол Эсад [...] Мюстеджаплыоглу, Зекери[...]тель, Халиль Лютфю, Дюр[...] ба Джама Байкурт гэгшэд [...]тэй гэжэ тоолохо баатай [...]

Харюусалгата редакторай орлогшо Д. Д. ЛУБСА[...]

РЕДАКЦИ БА ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС, г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Унэн), ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-86; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.)

Н—00635.

Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР